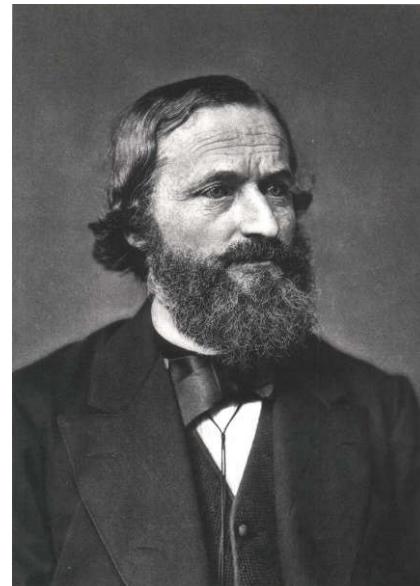

ОПТИКА

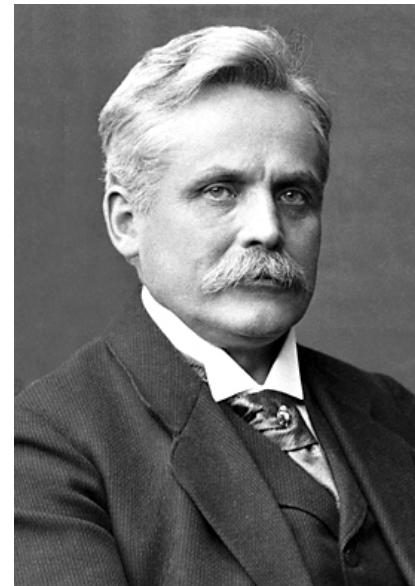

Рівноважне теплове випромінювання. Закон Кірхгофа. Закон Стефана- Больцмана. Закон зміщення Віна.

Густав Роберт
Кірхгоф

Вільгельм
Карл Вернер
Отто Фріц
Франц Він

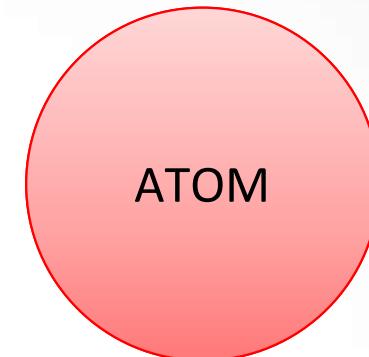

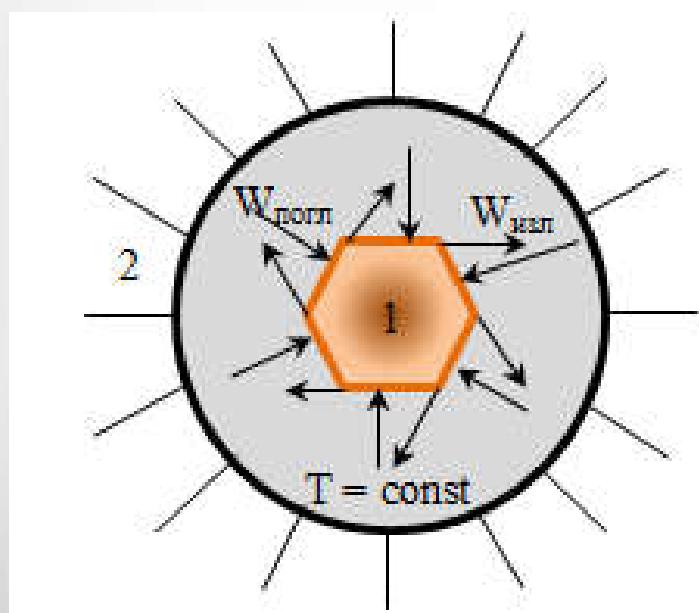
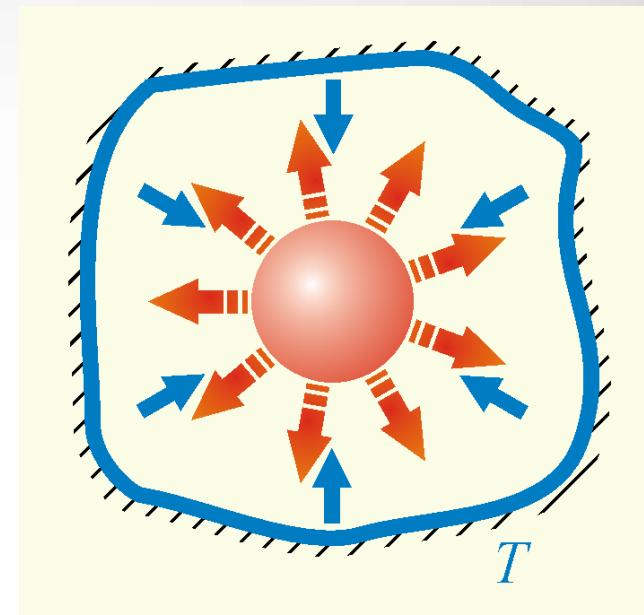
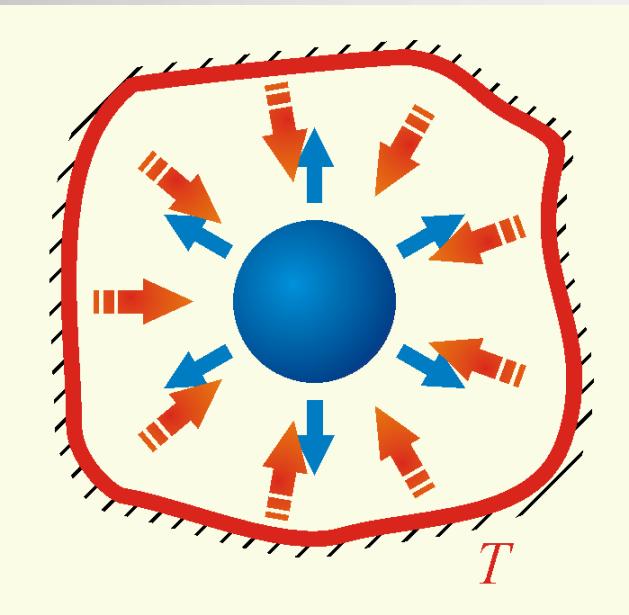
Йозеф Стефан

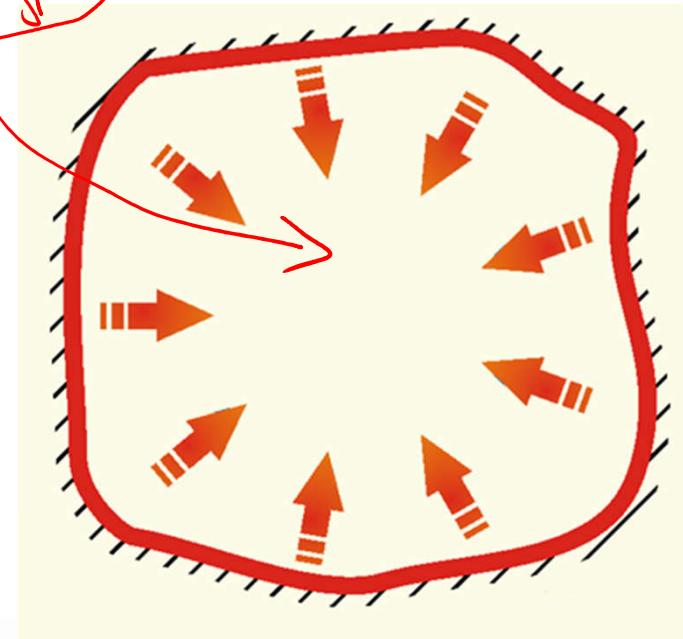
теплове випромінювання

кінетична енергія
теплового руху атомів

теплопадія

об'ємна густина енергії

$U(T)$

$$[u] = \frac{\mathcal{D}_u}{u^3}$$

спектральна густина енергії

$u_v(v, T)$

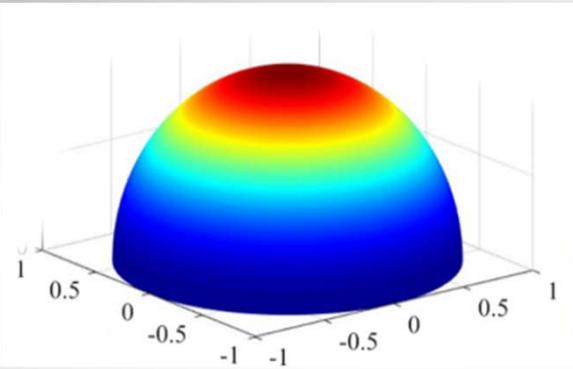
$\underbrace{[v, v + dv]}$

$u_\lambda(\lambda, T)$

$\underbrace{[\lambda, \lambda + d\lambda]}$

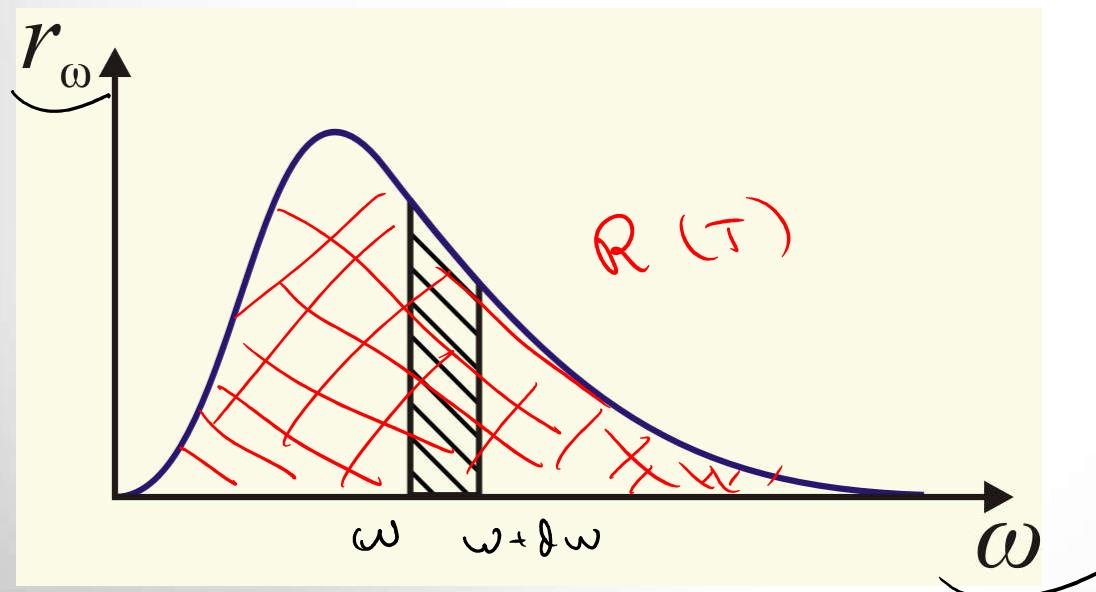
$$U(T) = \int_0^\infty u_v(v, T) dv = \int_0^\infty u_\lambda(\lambda, T) d\lambda$$

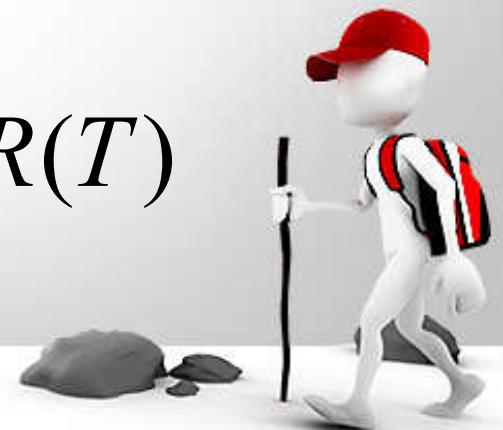
енергетична світність

спектральна густина
енергетичної світності

$$R(T) = \int_0^{\infty} r_{\omega}(\omega, T) d\omega$$

$$U(T) = -\frac{4}{c} R(T)$$

$$R = \frac{\Delta \Phi}{\Delta S}$$

$$r_{\omega}(\omega, T) = \frac{dR}{d\omega}$$

припустимо, що $d\omega$ та $d\lambda$ стосуються однієї частини спектра

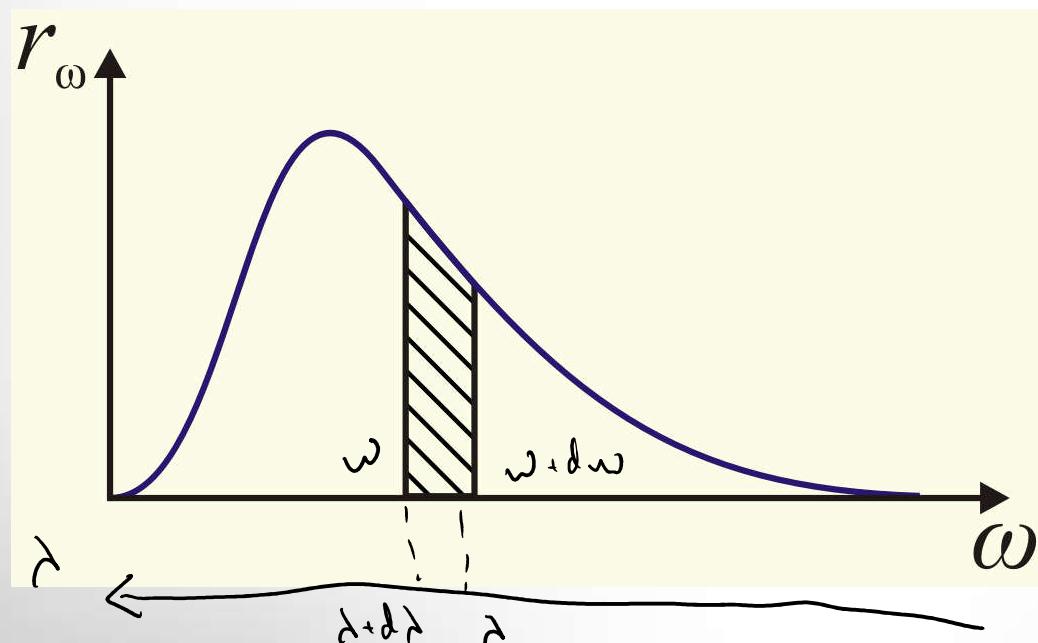
$$dR = \underbrace{r_\omega}_{\text{---}} d\omega = \underbrace{r_\lambda}_{\text{---}} d\lambda$$

$$r_\lambda = r_\omega \frac{d\omega}{d\lambda}$$

$$\lambda \cdot \left(\frac{\omega}{2\pi} \right) = c \quad \omega = \frac{2\pi c}{\lambda} \quad d\omega = -\frac{2\pi c}{\lambda^2} d\lambda$$

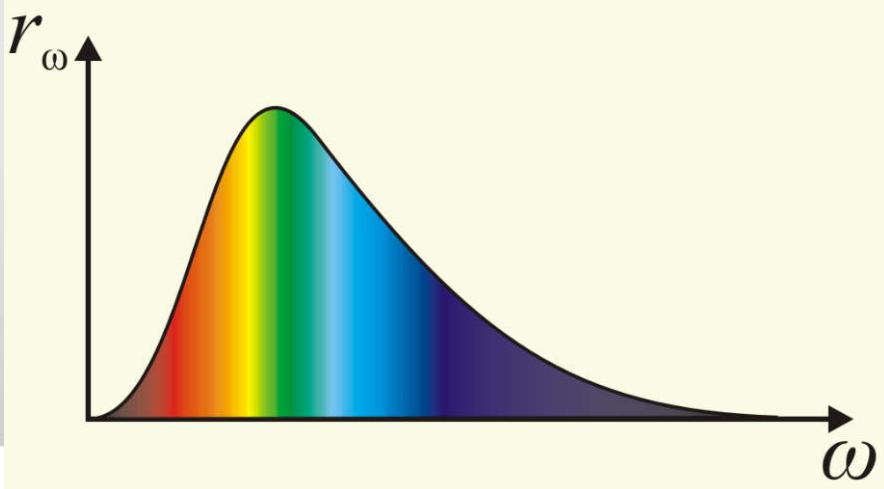
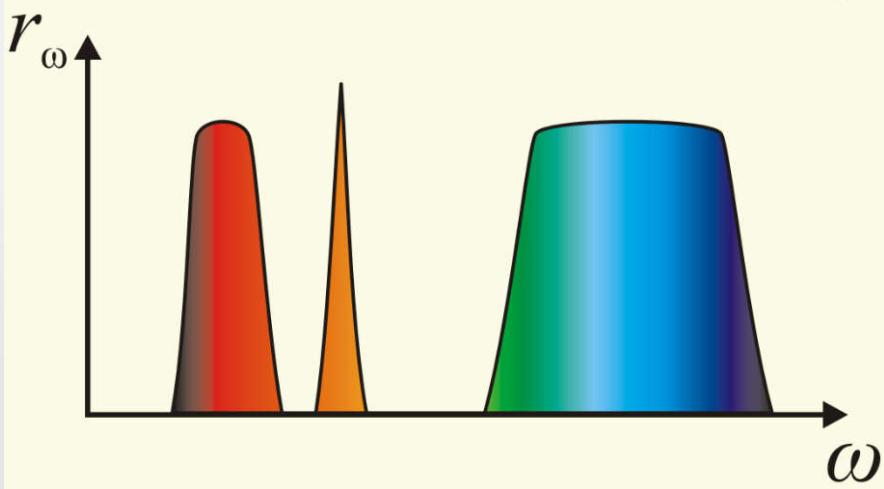
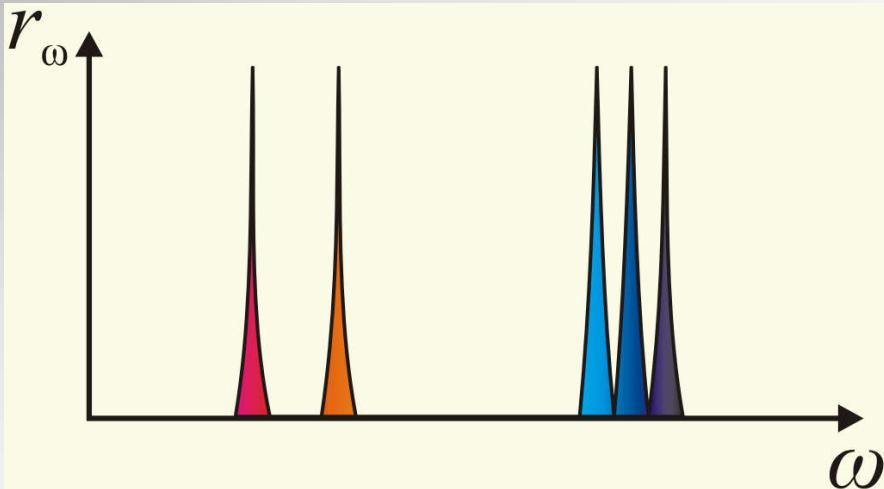
$$\left| \frac{d\omega}{d\lambda} \right| = \frac{2\pi c}{\lambda^2}$$

$$r_\lambda = r_\omega \frac{2\pi c}{\lambda^2} = r_\omega \frac{\omega}{\lambda}$$

$$\boxed{r_\lambda \cdot \lambda = r_\omega \cdot \omega}$$

лінійчатий спектр

окремі атоми,
розріджені гази

смугастий спектр

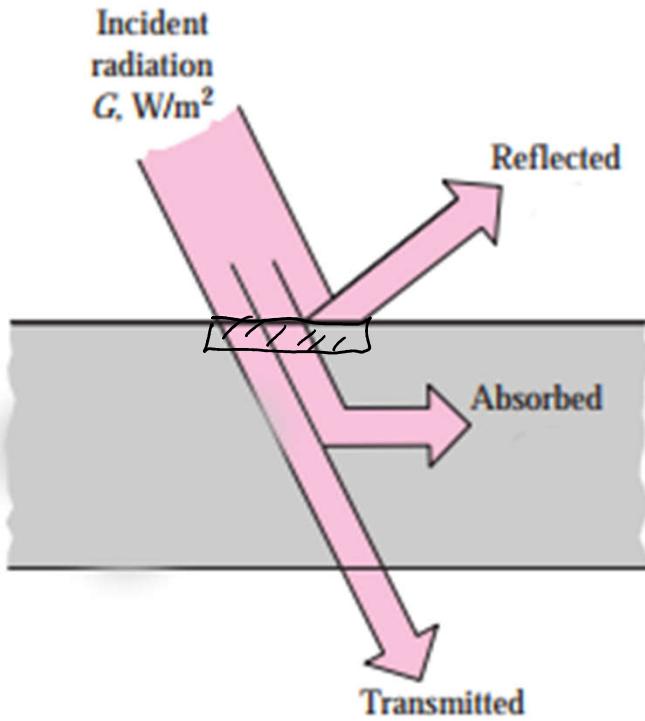
конденсована
речовина

суцільний спектр

рівноважне
теплове випромінювання

поглинальна здатність

$$A = \frac{d\Phi'}{d\Phi} \leq 1$$

$d\Phi$ – падаючий потік
 $d\Phi'$ – поглинута
(одиницею поверхні)
потужність

спектральна поглинальна здатність

інтервал частот випромінювання $[\omega, \underline{\omega + d\omega}]$

$$a_\omega(\omega, T) = \frac{d\Phi'_\omega}{d\Phi_\omega} \leq 1$$

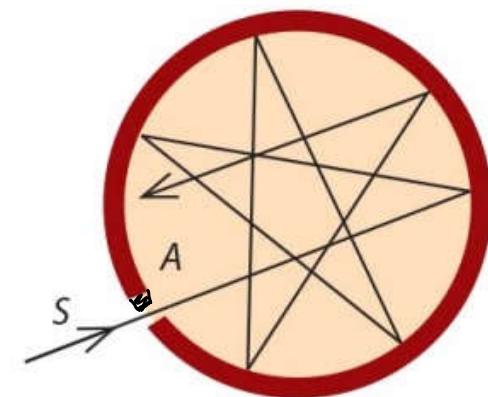
залежить від природи тіла
температури
стану поверхні
частоти падаючого випромінювання

абсолютно чорне тіло (АЧТ)

$$a_{\omega}(\lambda, T) = 1.$$

$$a_{\omega}(\omega, T) = 1$$

Абсолютно чорне тіло

тіло називають **сірим**, якщо

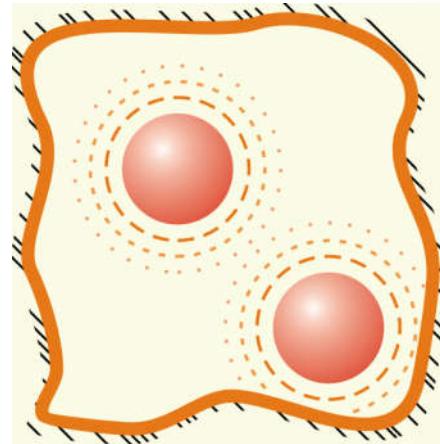
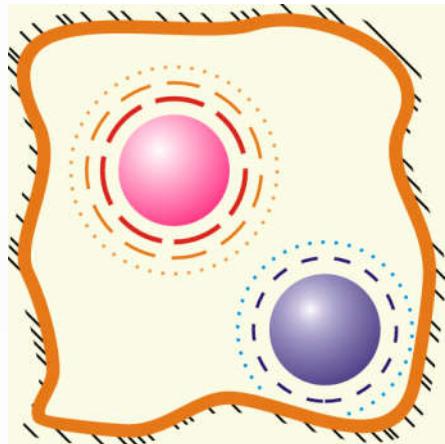
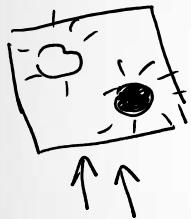
$$a_{\omega}(\phi, T) = a_{\omega}(T) < 1$$

закон Кірхгофа

1859

відношення випромінюальної здатності до поглинальної не залежить від природи тіла і для всіх тіл є універсальною функцією частоти та температури

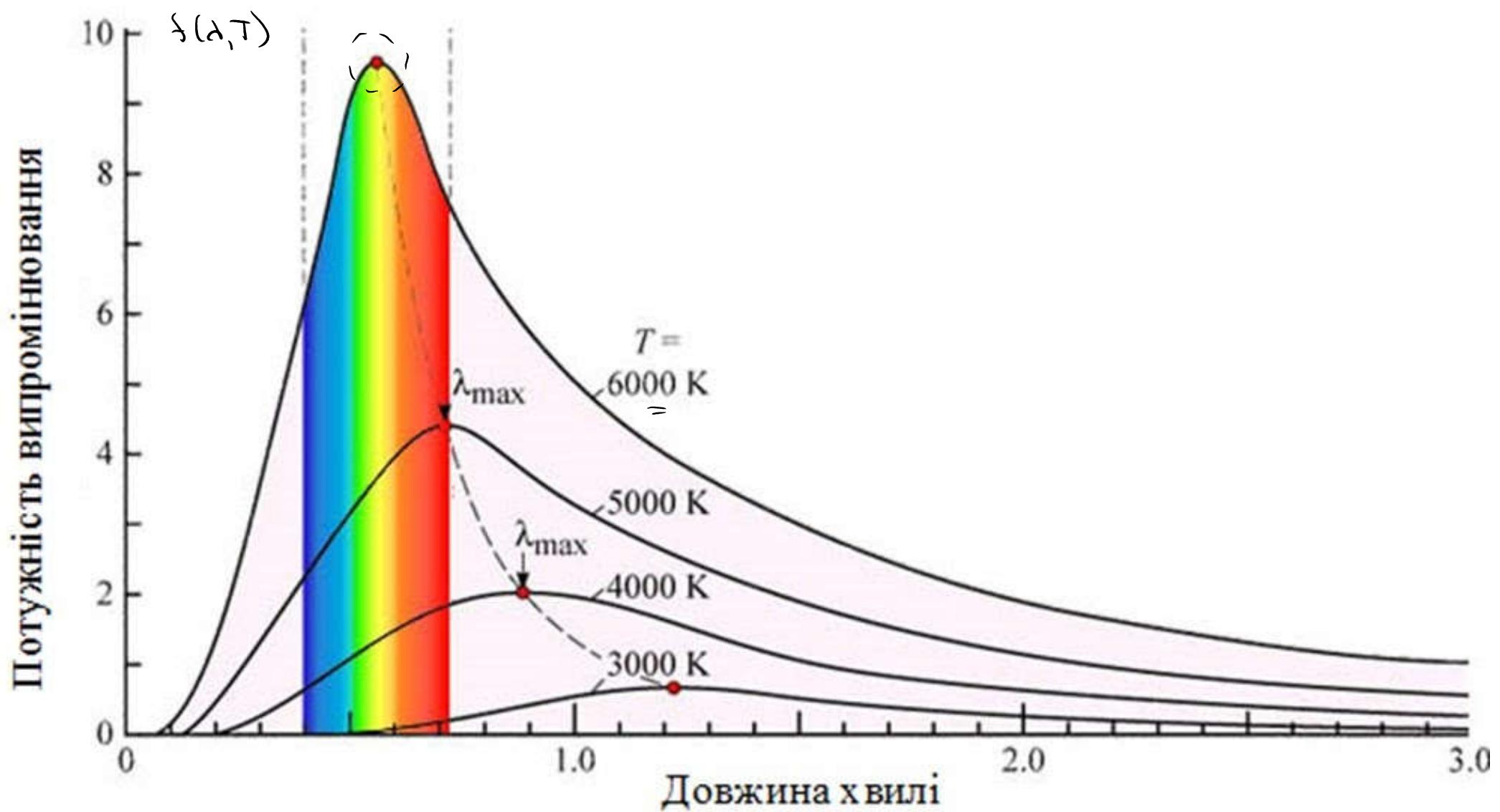

Ф-я кіруюча.

$$\frac{r_{\omega}(\omega, T)}{a_{\omega}(\omega, T)} = f(\omega, T) = r_{\omega, A} \text{ЧТ}$$

$$a_{\omega, A} \text{ЧТ} = 1$$

закон Стефана–Больцмана

Стефан, 1879, експеримент

$$R = \text{const} \cdot \underset{=}{T}^4 \quad - \text{для будь-якого тіла}$$

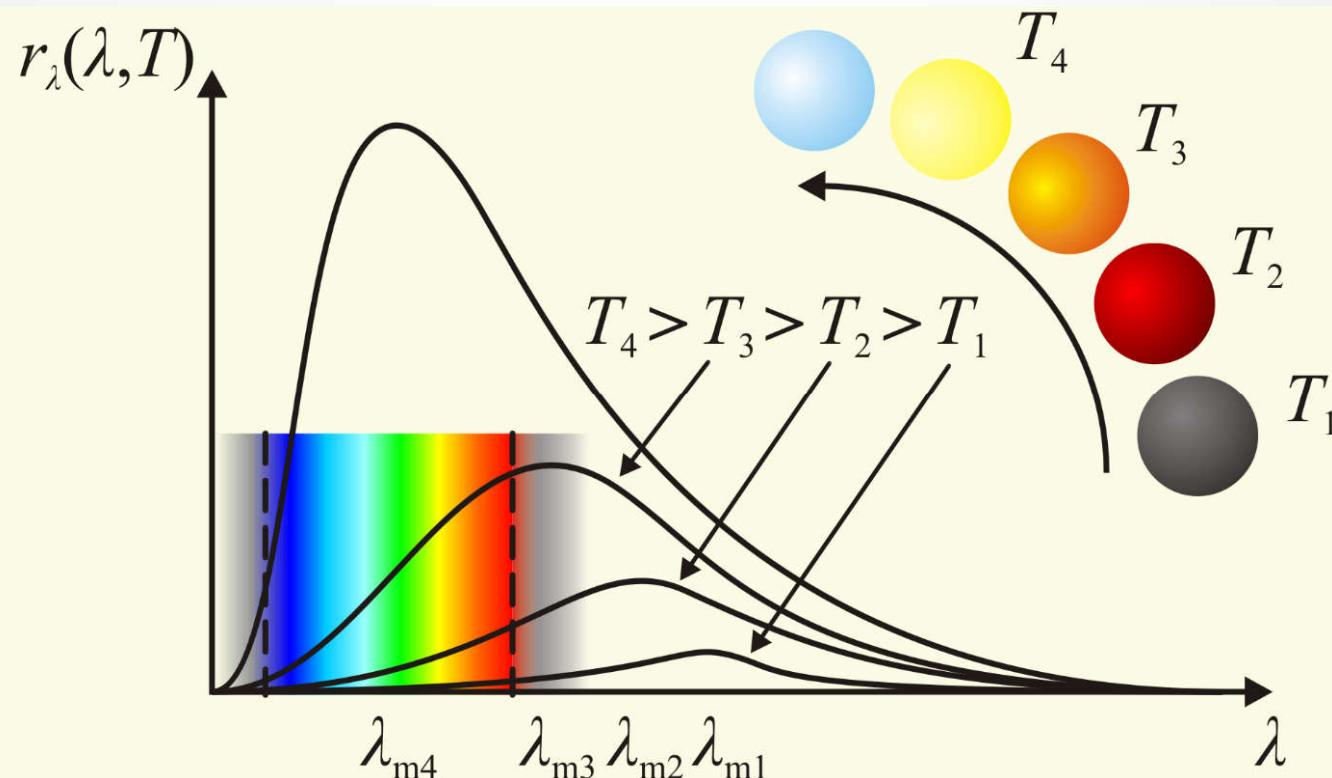
Больцман, 1884, розрахунок

$$R = \int_0^\infty r_\omega(\omega, T) d\omega = \overset{\downarrow}{\sigma} T^4 \quad - \text{лише для АЧТ}$$

$$\sigma = \smile 5,67 \cdot 10^{-8} \frac{\text{Вт}}{\text{м}^2 \text{К}^4} \quad - \text{ стала Стефана–Больцмана}$$

закон зміщення Віна

$$\lambda_m = \frac{b}{T}$$

$$\lambda_m T = b$$

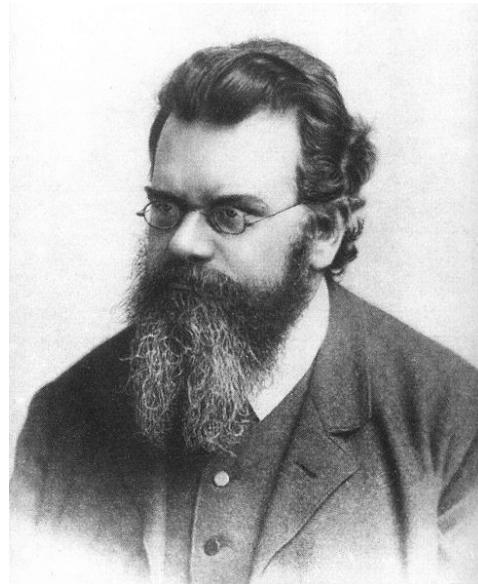
стала Віна

$$b = 2,898 \cdot 10^{-3} \text{ м} \cdot \text{К}$$

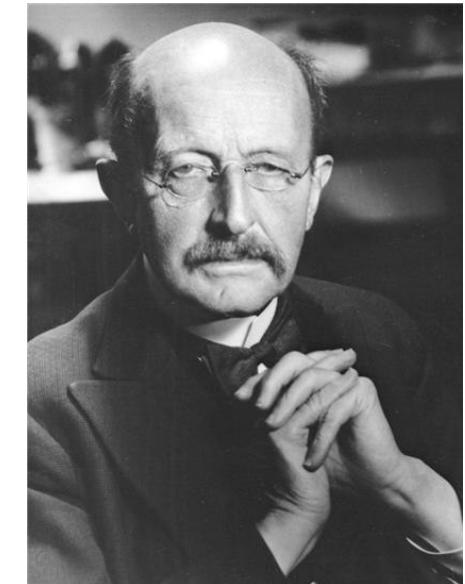
Формула Релея-Джинса. Формула Планка.

Людвіг Едуáрд
Больцман

Джеймс Гопвуд
Джинс

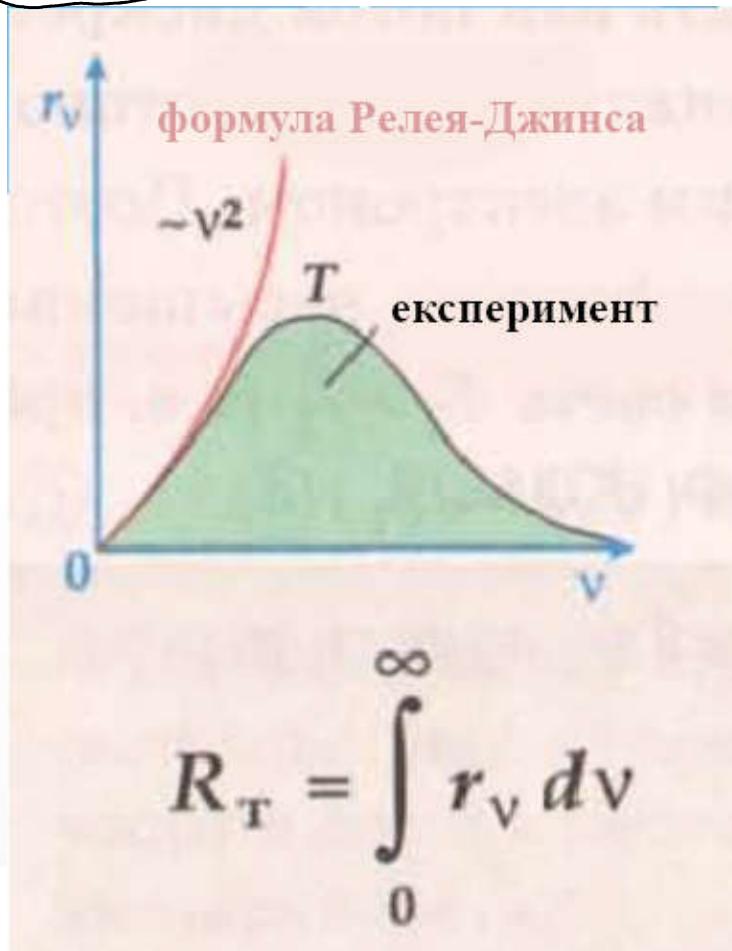

Макс Карл
Эрнст Людвиг
Планк

формула Релея–Джинса

$$f(\omega, T) = \underbrace{\frac{\omega^2}{4\pi^2 c^2}}_{k_B T} \underbrace{k_B T}_{\langle \varepsilon \rangle}$$

УФ катастрофа

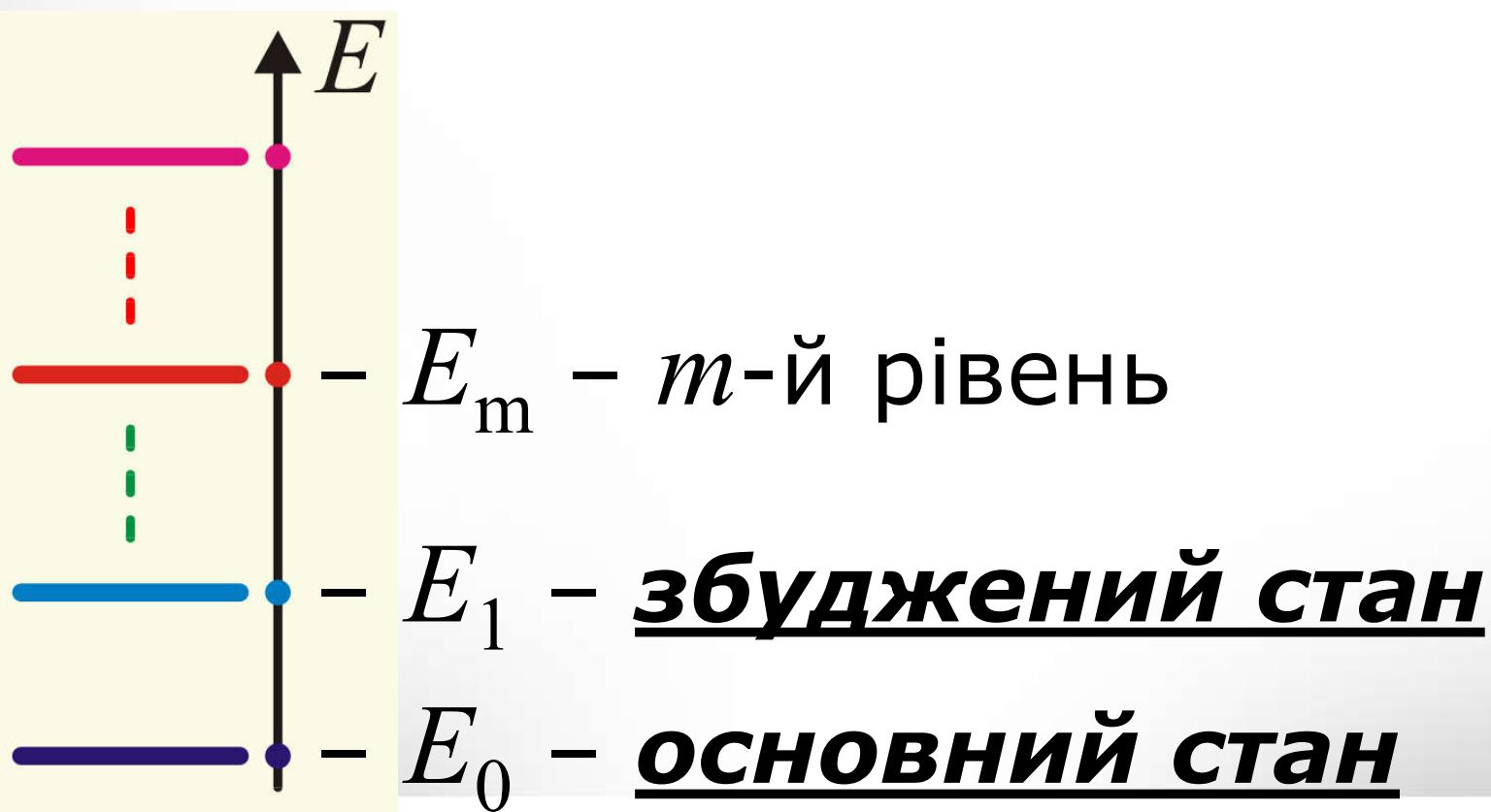
$$f(\omega, T) \sim \frac{T}{\lambda^4}$$

$$R \rightarrow \infty$$

Макс Планк (1900)

Розглянемо речовину стінок порожнини як набір осциляторів, які можуть займати лише **дискретний ряд рівнів**.

Нехай рівні – «рівновідалені»

$$E_m = mE_0$$

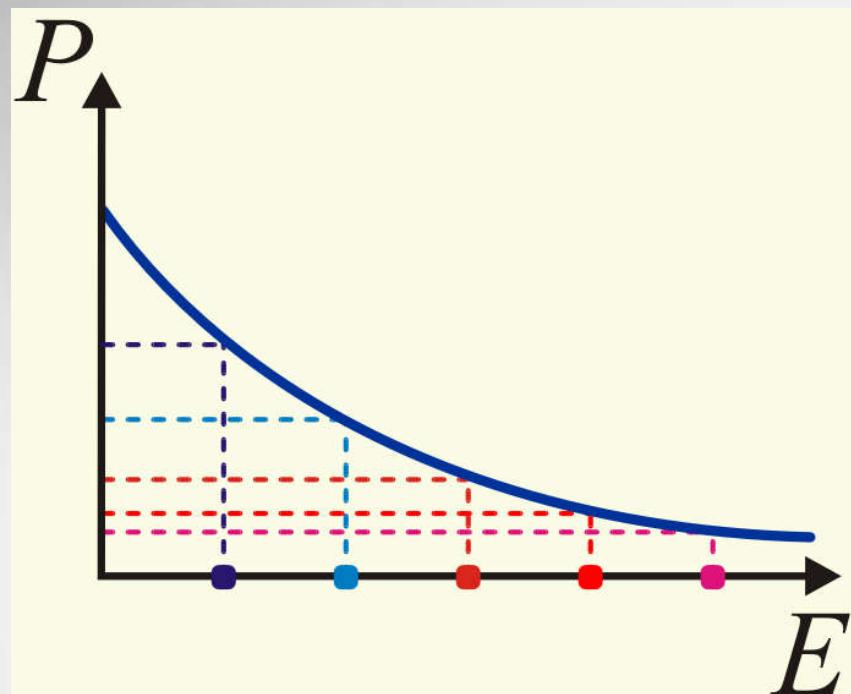
Енергія поглинається/випромінюється
квантами (порціями)

$$E_0 = \underbrace{h\nu}_{\text{квант}} = \hbar\omega$$

$h = 6,62 \cdot 10^{-34}$ Дж/с – стала Планка

$\hbar = \frac{h}{2\pi} = 1,05 \cdot 10^{-34}$ Дж/с

Нехай $P(E)$ –
ймовірність, що
система матиме
енергію $\underline{\tilde{E}}$

$$P(E) = \underbrace{P_0}_{\text{constant}} \cdot \exp\left(-\frac{E}{k_B T}\right)$$

$$\sum_{m=0}^{\infty} P(E_m) = 1$$

$$P_0 \cdot \sum_{m=0}^{\infty} \exp\left(-\frac{E_m}{k_B T}\right) = 1$$

$$P_0 = \frac{1}{\sum_{m=0}^{\infty} \exp\left(-\frac{E_m}{k_B T}\right)}$$

Середня енергія:

$$\langle \varepsilon \rangle = \sum E_m \cdot P(E_m)$$

$$\underbrace{E_m}_{} = m E_0$$

$$\langle \varepsilon \rangle = E_0 \frac{\sum m \exp(m\alpha)}{\sum \exp(m\alpha)}, \quad \alpha = -\frac{E_0}{k_B T}$$

$$S(\alpha) = \sum_{m=0}^{\infty} \exp(m\alpha) = 1 + \underbrace{q + q^2 + \dots}_{q = \exp\left(-\frac{E_0}{k_B T}\right)}$$

$$= 1 + \underbrace{q(1 + q^2 + q^3 + \dots)}_{S(\alpha)} = 1 + q S(\alpha)$$

$$S(\alpha) = \sum_{m=0}^{\infty} \exp(m\alpha) = 1 + qS(\alpha)$$

$$S(\alpha) = \frac{1}{1-q} = \frac{1}{1-\exp(\alpha)}$$

$$\frac{dS}{d\alpha} = \sum m \exp(m\alpha) = \frac{\exp(\alpha)}{[1 - \exp(\alpha)]^2}$$

$$\langle \varepsilon \rangle = E_0 \frac{\sum m \exp(m\alpha)}{\sum \exp(m\alpha)} \quad , \quad \alpha = -\frac{E_0}{k_B T}$$

$$\begin{aligned} \langle \varepsilon \rangle &= E_0 \frac{\frac{\exp(\alpha)}{\left[1-\exp(\alpha)\right]^2}}{\frac{1}{1-\exp(\alpha)}} = E_0 \frac{\exp(\alpha)}{1-\exp(\alpha)} \\ &= \frac{E_0}{\exp\left(\frac{E_0}{k_B T}\right)-1} \end{aligned}$$

$$\langle \varepsilon \rangle = \frac{\hbar\omega}{\exp\left(\frac{\hbar\omega}{k_B T}\right)-1}$$

$$E_0 = \hbar v = \hbar\omega$$

$$f(\omega, T) = \frac{\omega^2}{4\pi^2 c^2} \langle \varepsilon \rangle = \frac{\hbar \omega^3}{4\pi^2 c^2 \left[\exp\left(\frac{\hbar \omega}{k_B T}\right) - 1 \right]}$$

формула Планка

Містить:

- 1) закон Стефана–Больцмана
- 2) закон зміщення Віна
- 3) опис спектру теплового випромінювання у всьому діапазоні

$$r_{\lambda, T} = \frac{2\pi h c^2}{\lambda^5} \cdot \frac{1}{e^{\frac{hc}{kT\lambda}} - 1}$$

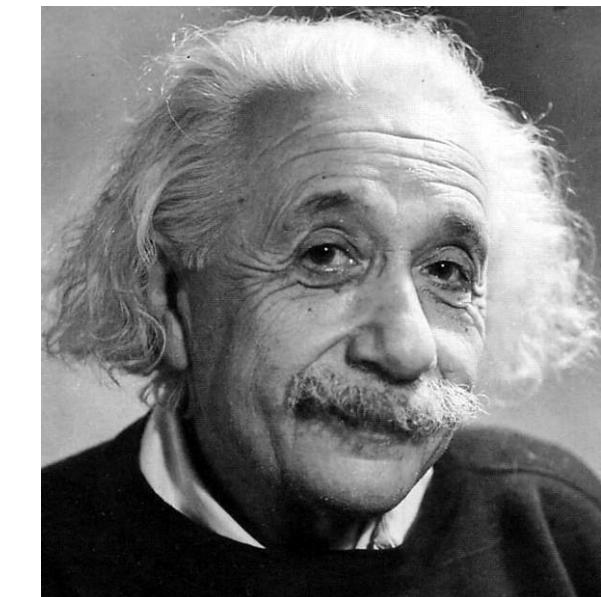
Зовнішній фотоелектричний ефект. Фотони.

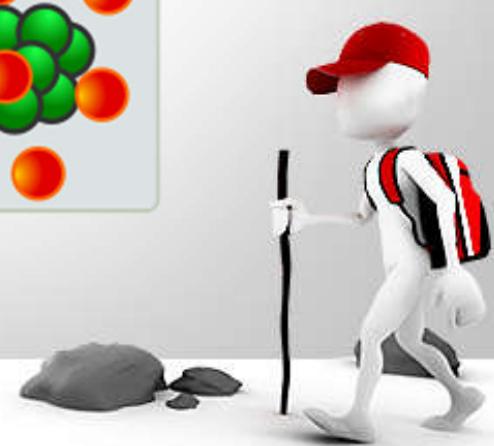
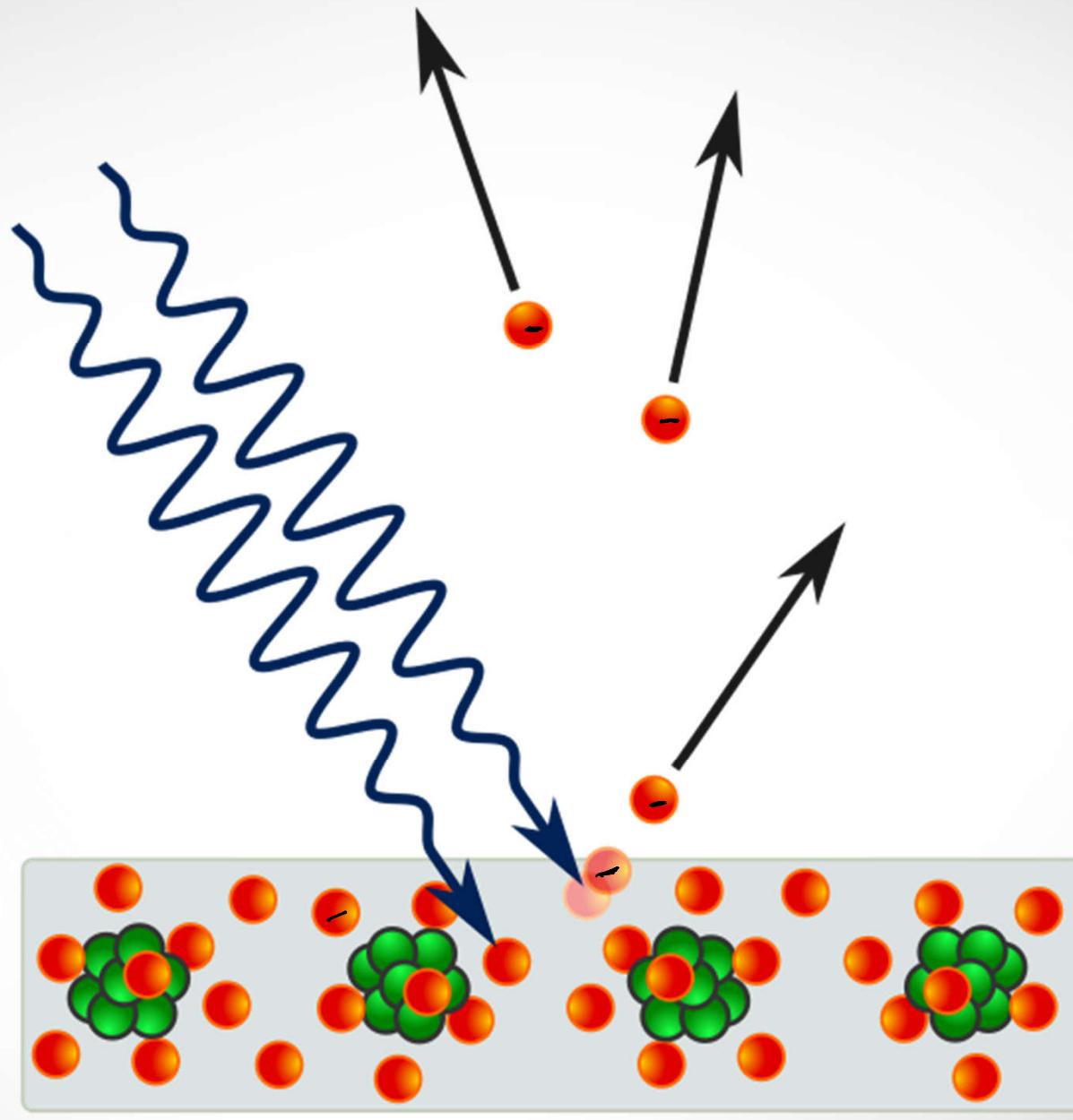
Генріх
Рудольф
Герц

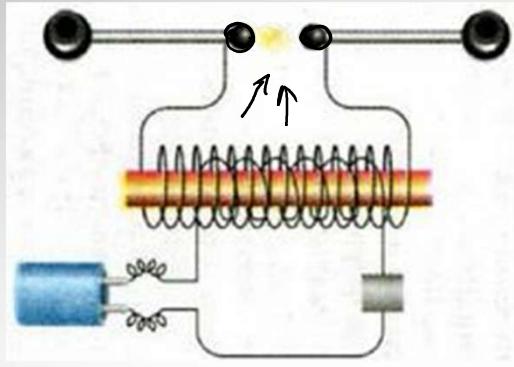

Олександр
Григорович
Столєтов

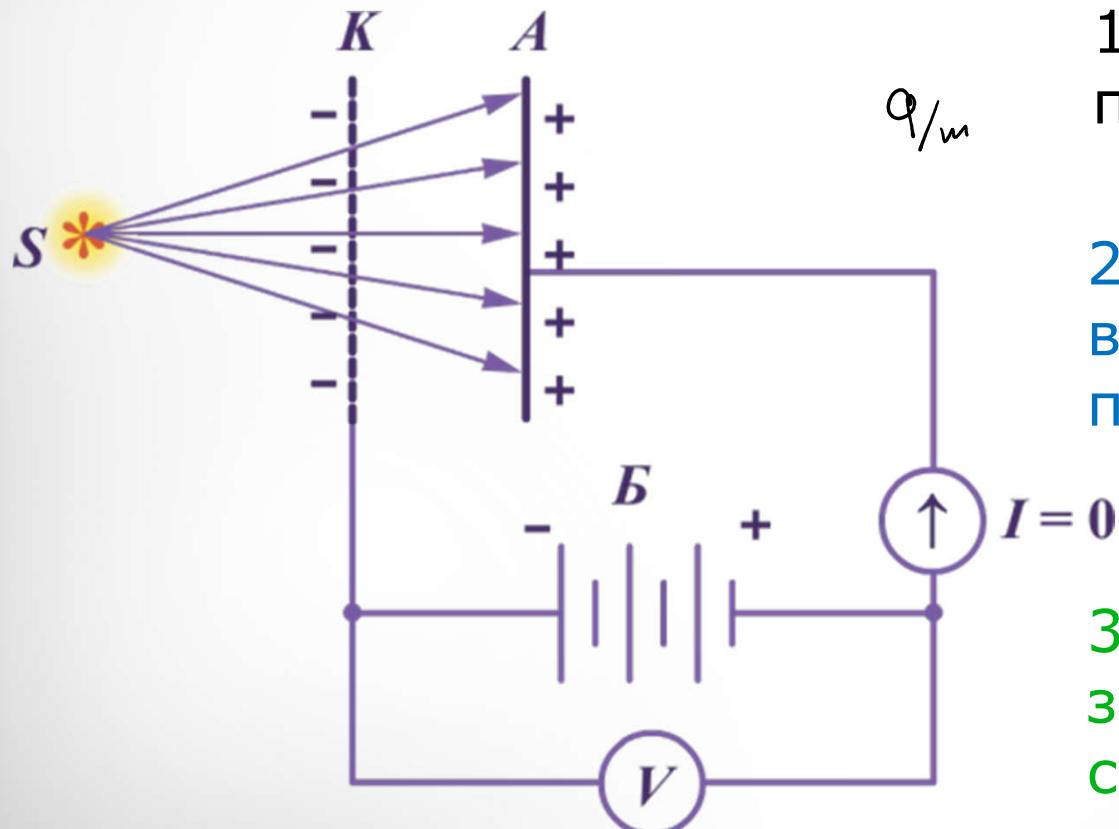
Альберт
Ейнштейн

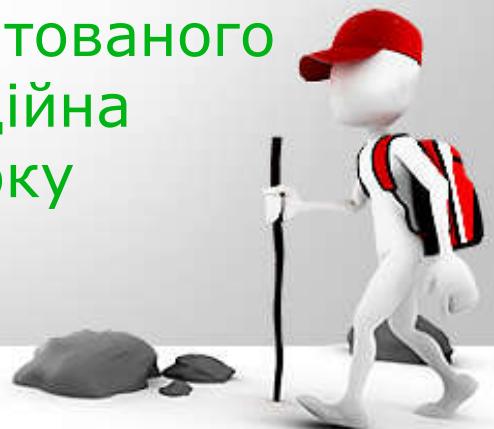

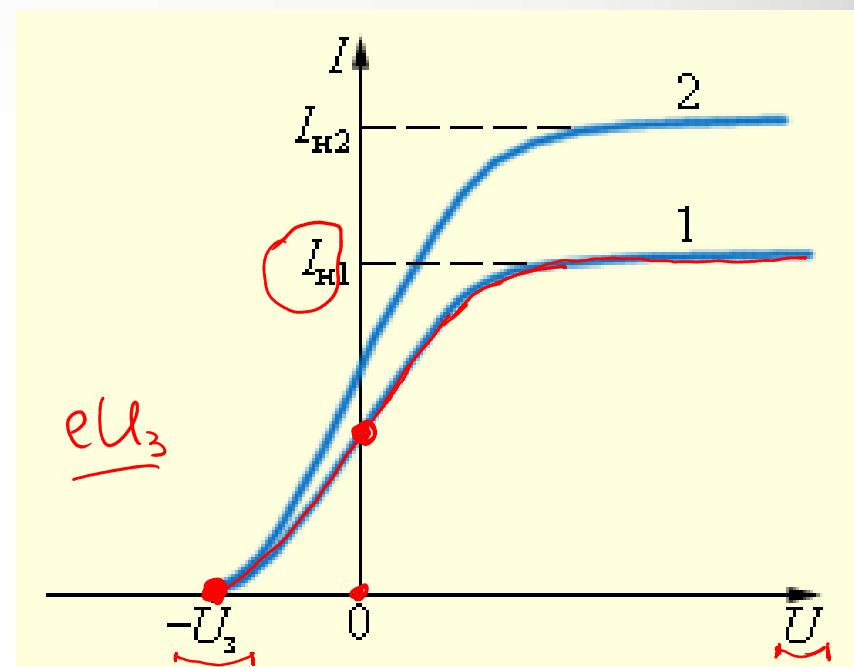
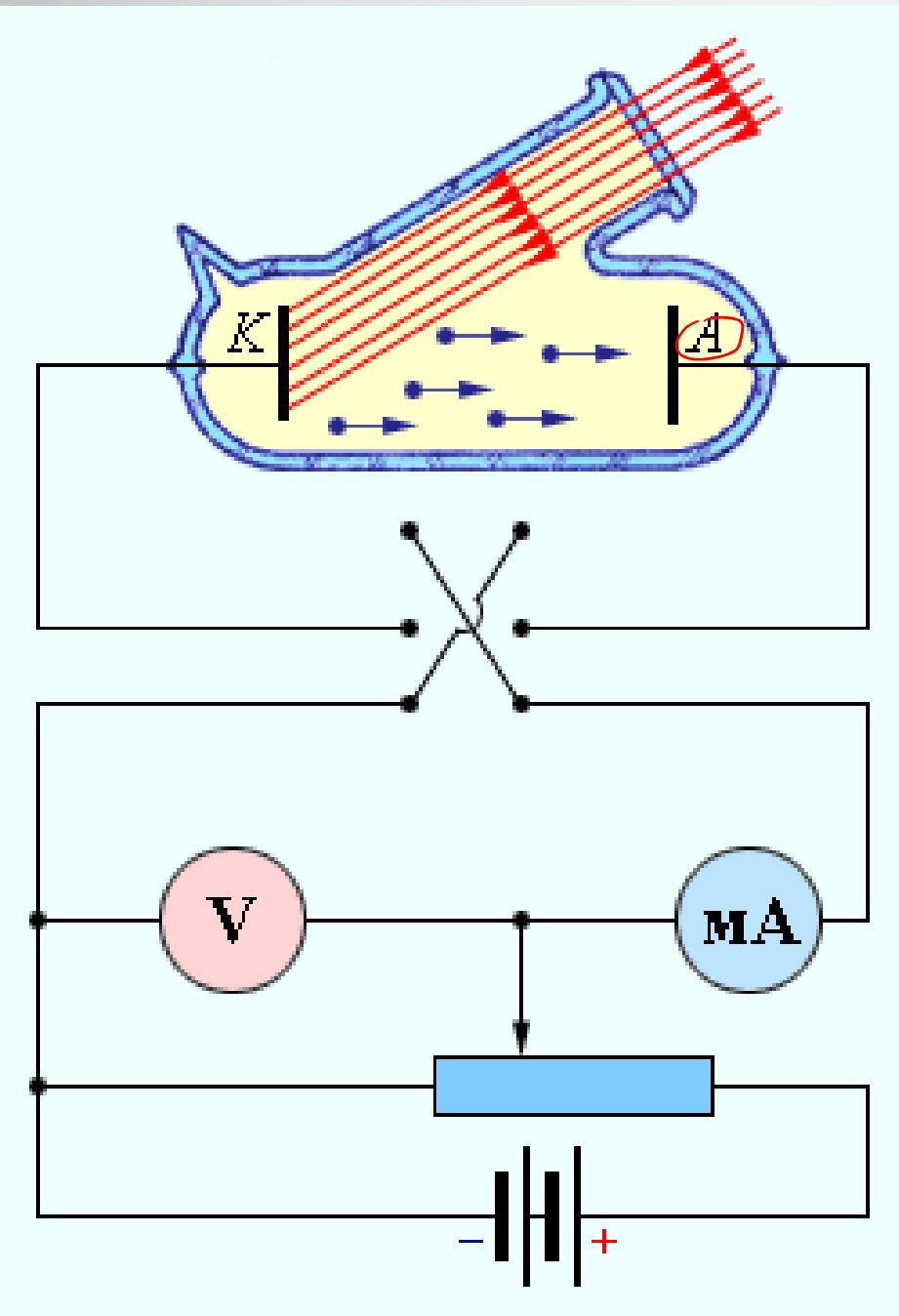
Г.Герц, 1887

О.Столєтов, 1888-1890

- 1) заряди, що вириваються при освітленні – від'ємні
- 2) максимальну дію викликають ультрафіолетові промені
- 3) величина емітованого заряду пропорційна світловому потоку

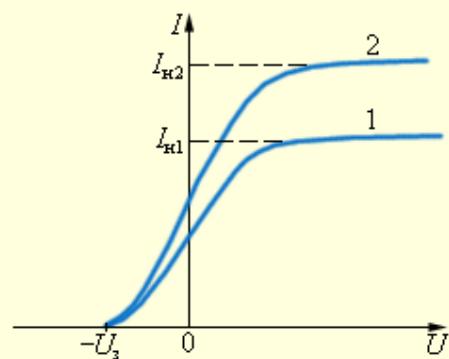

Закони фотоефекту

1

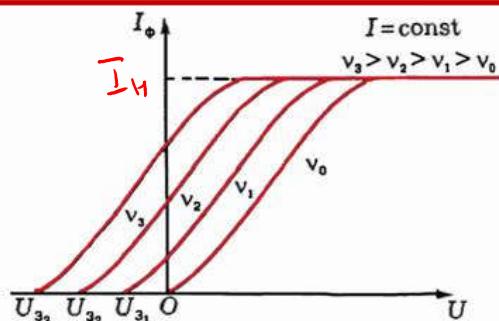
$$I_{\text{нас.}} = \gamma \cdot \Phi$$

Сила струму насиження прямо пропорційна світовому потоку та не залежить від частоти світла:

2

Максимальна кінетична енергия фотоелектронів лінійно залежить від частоти світла та не залежить від його інтенсивності

Закони фотоефекту

3

Існує червона границя фотоефекту, тобто така частота v_0 , при якій починається фотоефект:
при $v > v_0$ фотоефект є, а при $v < v_0$ фотоефекту нема

λ_0

$\lambda > \lambda_0$ фотоефект

4

$\lambda \leq \lambda_0$ фотоефект спостерігається

Фотоефект безінерційний, час фотовідгуку менше 10^{-9} с

$$I \approx \langle E^2 \rangle$$

$$V_{\max} \neq \frac{\zeta(\tau)}{\zeta(0)}$$

Рівняння Ейнштейна

світло поглинатися незадовільно

$$hv = A_{\text{вих.}} + E_{\text{кін. max}}$$

I ~-то відмінів
струм після електр.

$$hv = A_{\text{вих.}} + \frac{mv_{\max}^2}{2}$$

$$v_{\max} \ll c$$

$$hv = h\nu_0 + eU_{3.}$$

$$\nu < \nu_0 \quad h\nu < A_{\text{вих.}}$$

$$\frac{hc}{\lambda} = \frac{hc}{\lambda_0} + eU_{3.}$$

Світло:

- а) випромінюється дискретними порціями – квантами, фотонами (теплове випромінювання)
- б) поглинається дискретними порціями (фотоефект)
- в) поширюється дискретними порціями (дослід Бете)

Енергія фотона:

$$\varepsilon_{\gamma} = h\nu = \hbar\omega$$

$$\varepsilon_{\gamma} = h \frac{c}{\lambda}$$

Маса фотона:

$$m_{\gamma} = 0$$

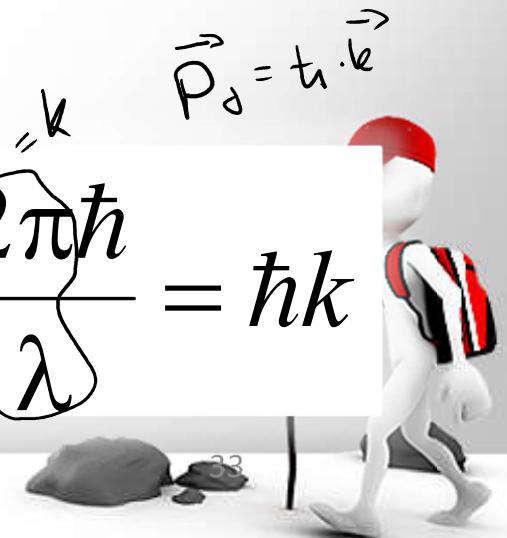
$$v \cdot \lambda = c$$

Імпульс фотона:

$$p_{\gamma} = \frac{\varepsilon_{\gamma}}{c} = \frac{h\nu}{c} = \frac{h}{\lambda} = \frac{2\pi\hbar}{\lambda} = \hbar k$$

$$E^2 = p^2 c^2 + m_0^2 c^4$$

$$E_0^2 = (m_0 c^2)^2$$

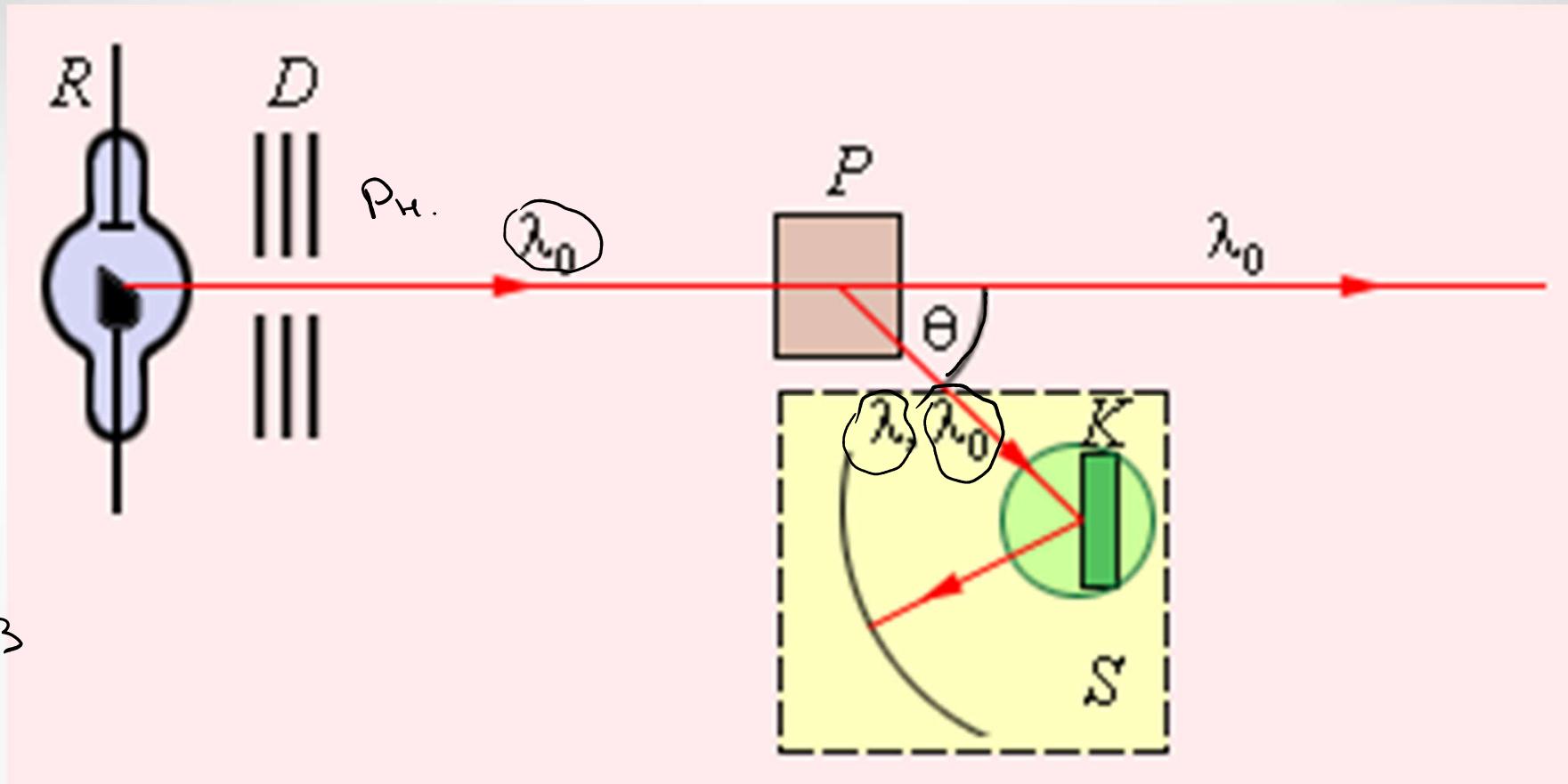

Ефект Комптона.

Артур Холі
Комптон

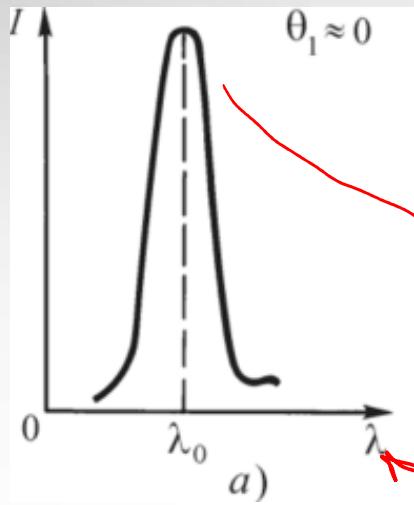

$$\lambda > \lambda_0$$

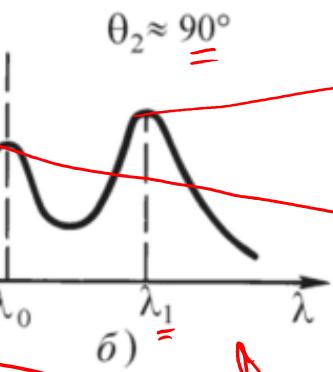
$$\Delta\lambda = \underline{\lambda} - \underline{\lambda}_0 = f(\theta)$$

$$\widetilde{\Delta\lambda} \neq f(\lambda_0, \text{речовини})$$

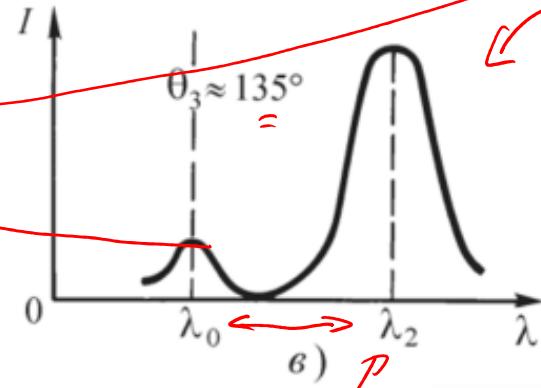

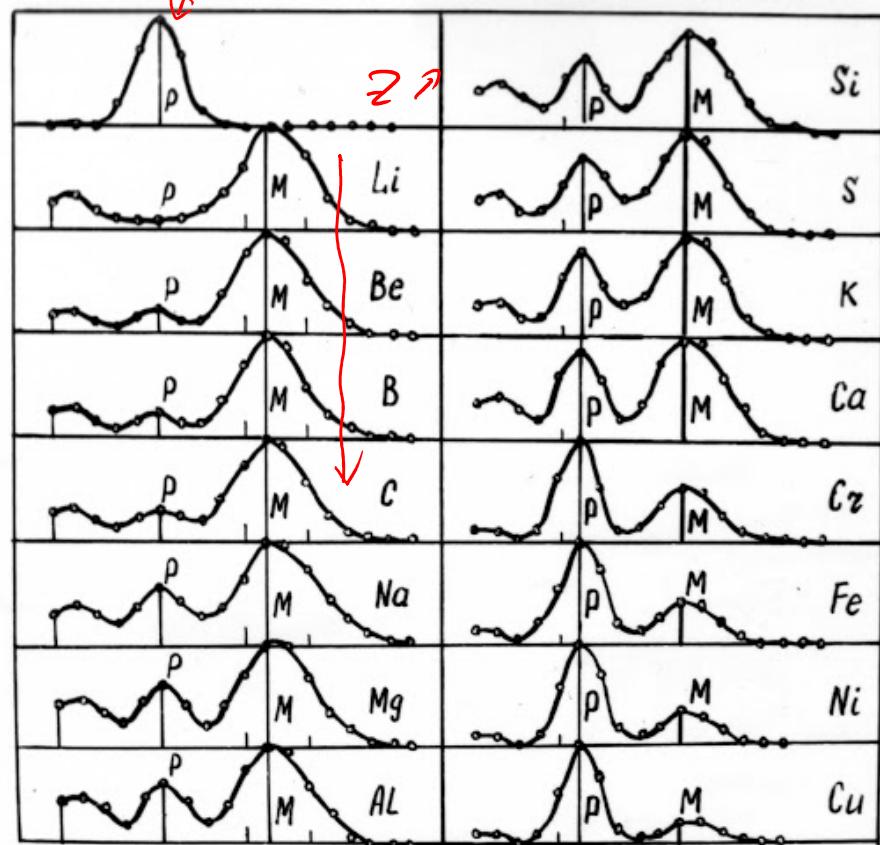
a)

б)

в)

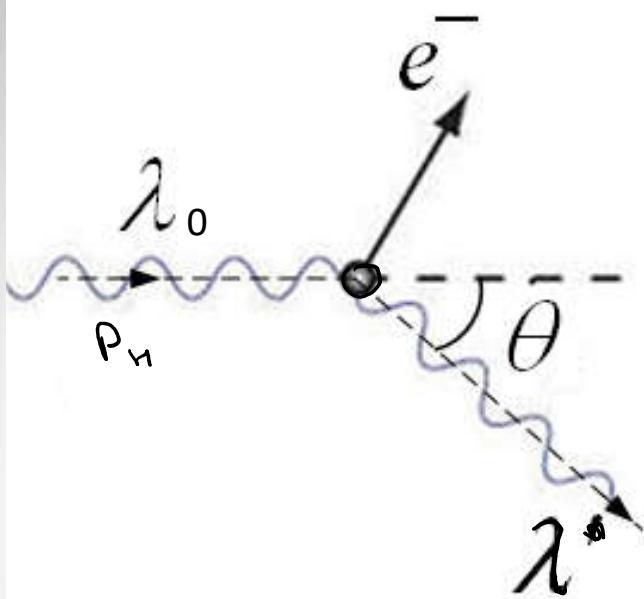

a) $\Delta\lambda \sim \sin^2 \frac{\theta}{2}$

б) при збільшенні θ
інтенсивність випромінювання
з λ_0 зменшується, а з λ зростає

б) при постійному $\underline{\theta}$
інтенсивність випромінювання
з $\underline{\lambda}$ зменшується зі
збільшенням атомного номера

$$E^2 = p^2 c^2 + m_0^2 c^4$$

закон збереження енергії

$$\underbrace{\hbar\omega_0}_{\text{initial energy}} + \underbrace{m_0c^2}_{\text{rest mass energy}} = \underbrace{\hbar\omega}_{\text{final energy}} + c\sqrt{\underbrace{p^2}_{\text{final momentum}} + m_0^2c^2}$$

$$\sqrt{p^2 + m_0^2c^2} = \hbar(\omega_0 - \omega) \frac{1}{c} + m_0c$$

$$\frac{\omega}{c} = k_{\parallel}$$

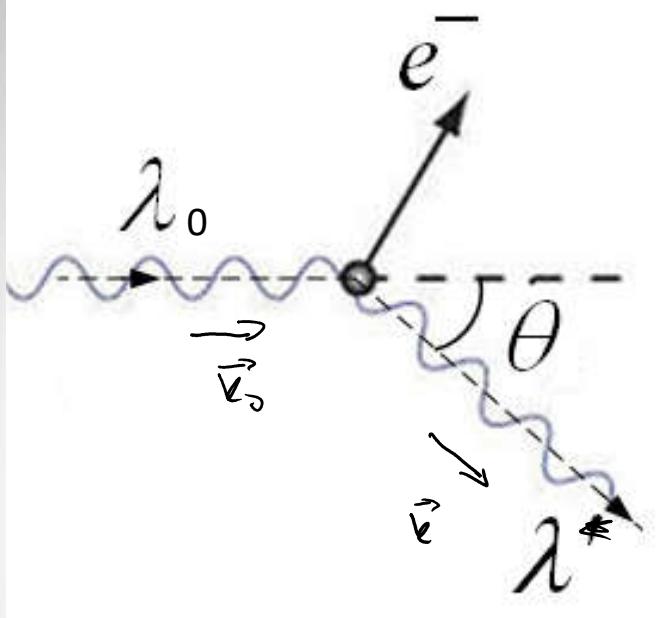
$$\sqrt{p^2 + m_0^2c^2} = \hbar(k_0 - k) + m_0c$$

$$p^2 + m_0^2c^2 = \hbar^2(k_0 - k)^2 + 2\hbar(k_0 - k)m_0c + m_0^2c^2$$

$$p^2 = \hbar^2(k_0^2 - 2k_0k + k^2) + 2\hbar m_0c(k_0 - k)$$

$$E^2 = p^2 c^2 + m_0^2 c^4$$

закон збереження енергії

$$p^2 = \hbar^2(k_0^2 - 2k_0 k + k^2) + 2\hbar m_0 c(k_0 - k)$$

закон збереження імпульсу

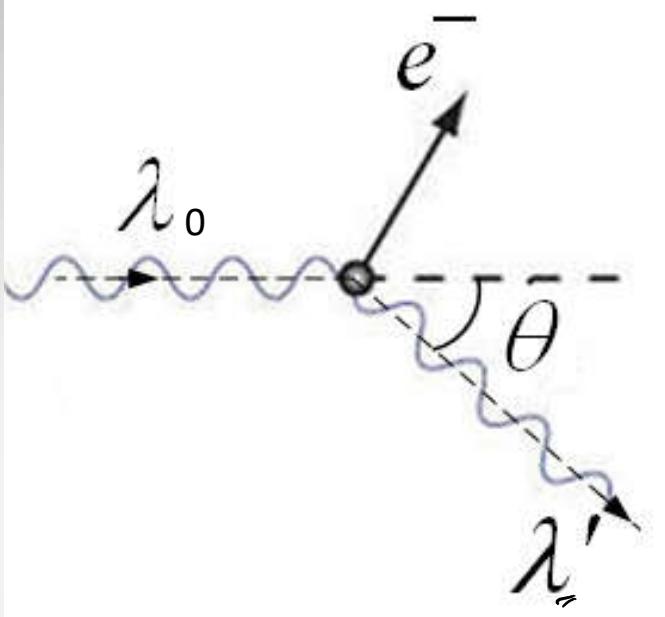
$$\hbar \vec{k}_0 = \vec{p} + \hbar \vec{k}$$

$$\vec{p} = \underbrace{\hbar(\vec{k}_0 - \vec{k})}_{}$$

$$p^2 = \hbar^2(k_0^2 - 2\vec{k}_0 \vec{k} + k^2) = \hbar^2(k_0^2 - 2k_0 k \cos \theta + k^2)$$

$$E^2 = p^2 c^2 + m_0^2 c^4$$

закон збереження енергії

$$p^2 = \hbar^2(k_0^2 - 2k_0 k + k^2) + 2\hbar m_0 c(k_0 - k)$$

закон збереження імпульсу

$$p^2 = \hbar^2(k_0^2 - 2k_0 k \cos \theta + k^2)$$

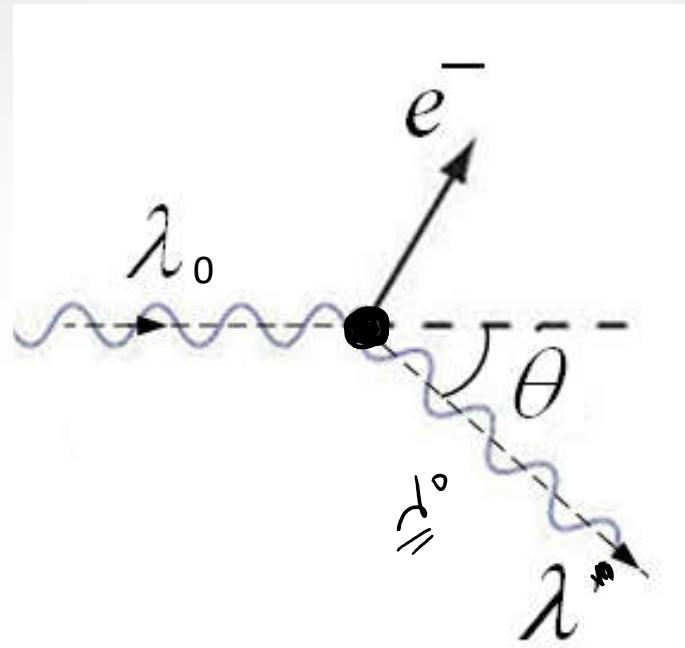
$$\cancel{\hbar^2(k_0^2 - 2k_0 k + k^2)} + 2\hbar m_0 c(k_0 - k) = \cancel{\hbar^2(k_0^2 - 2k_0 k \cos \theta + k^2)}$$

$$2\hbar k_0 k(1 - \cos \theta) = 2\hbar m_0 c(k_0 - k) \quad k = \frac{2\pi}{\lambda}$$

$$\hbar \cdot \frac{2\pi}{\lambda_0} \cdot \frac{2\pi}{\lambda} \cdot (1 - \cos \theta) = m_0 c \left(\frac{2\pi}{\lambda_0} - \frac{2\pi}{\lambda} \right) = m_0 c \frac{2\pi(\lambda - \lambda_0)}{\lambda_0 \lambda}$$

$$\Delta \lambda = \lambda - \lambda_0 = \frac{2\pi \hbar}{m_0 c} \cdot (1 - \cos \theta) = \lambda_c (1 - \cos \theta) = 2\lambda_c \sin^2 \frac{\theta}{2}$$

$\gamma\alpha \rightarrow C$

$Z \uparrow$
 $I(\lambda) \downarrow$

$m_0 \rightarrow \frac{m_p}{m_n}$

$$\Delta\lambda = \lambda - \lambda_0 = \lambda_c (1 - \cos \theta) = 2\lambda_c \sin^2 \frac{\theta}{2}$$

комптонівська довжина хвилі

$$\lambda_c \equiv \frac{h}{m_e c} = \frac{6.625 \cdot 10^{-34} \text{Дж} \cdot c}{9.1 \cdot 10^{-31} \text{кг} \cdot 3 \cdot 10^8 \text{м/с}} = 2.43 \cdot 10^{-12} \text{м} = 2.43 \text{нм} \equiv \lambda_c$$

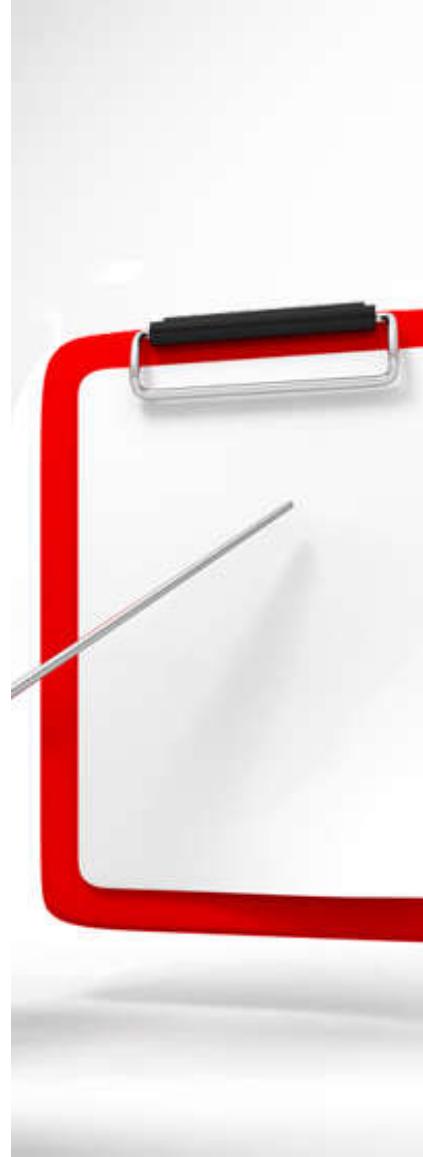
збільшений склерон
 $m_0 \rightarrow m_0 \uparrow$

$\lambda_c \downarrow$
 $\Delta\lambda \downarrow$

Гіпотеза де Бройля. Хвильові властивості частинок.

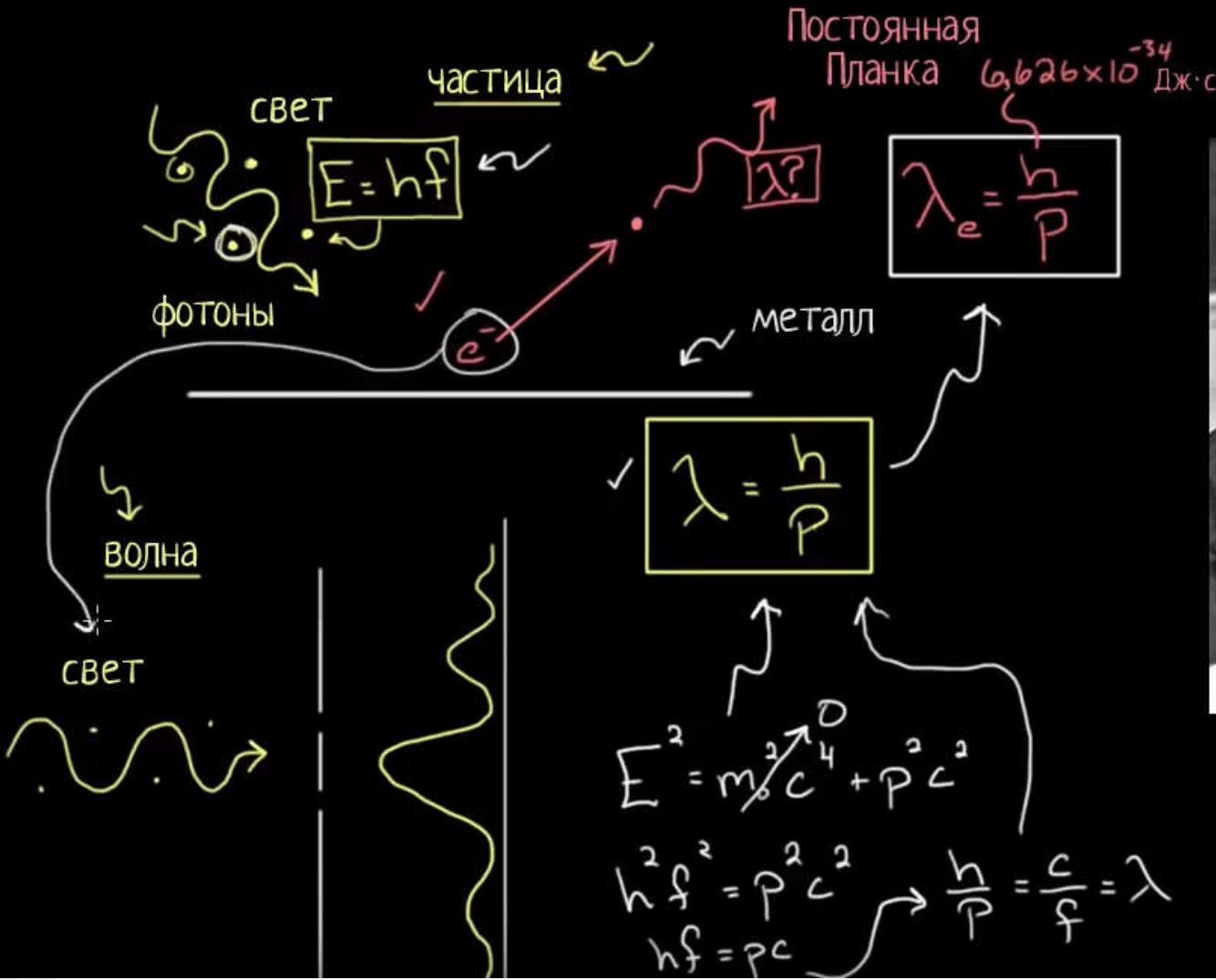
Луї де Бройль

Лестер Халберт
Джермер,
Клінтон Джóзef
Девісон

Джордж
Паджет
Томсон

Луи де Бройль

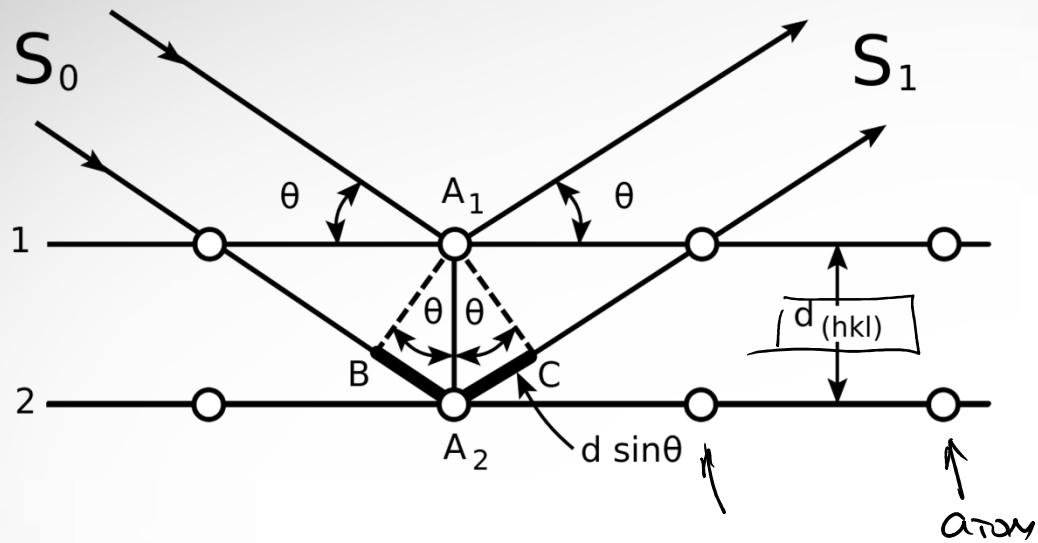

YouTube

$$\lambda = \frac{h}{p} = \frac{2\pi\hbar}{p}$$

$$\vec{p} = \hbar \vec{k}$$

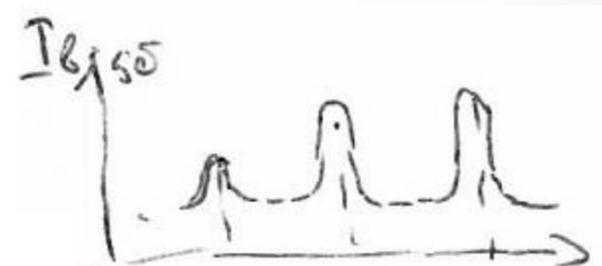

формула Вульфа-Брегів:

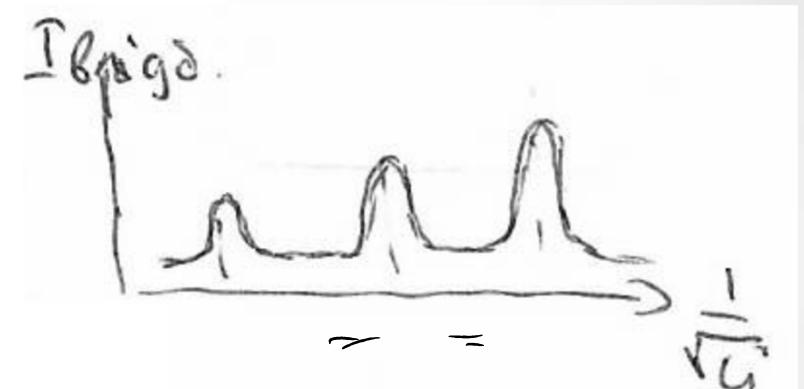
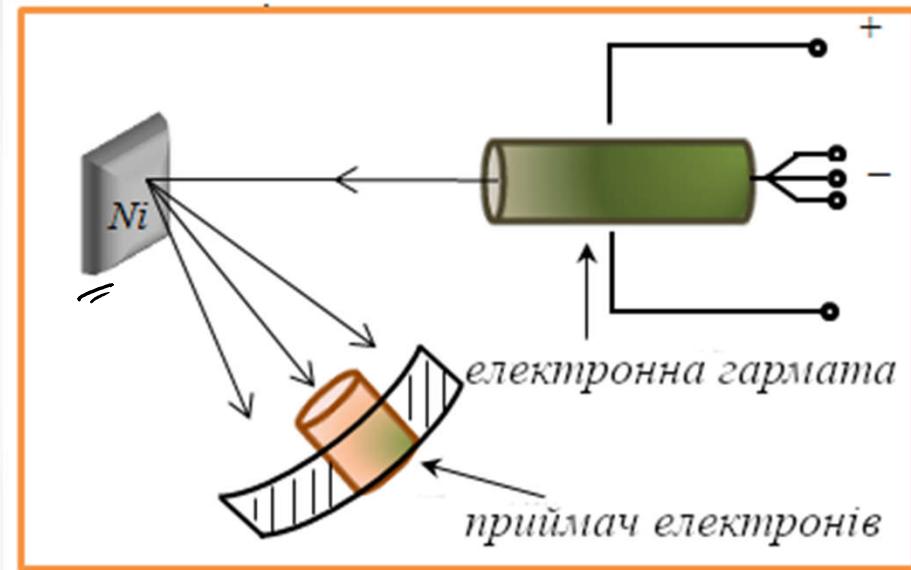
$$n * \lambda = 2d \sin \theta$$

χ_{line}

1927

схема експерименту Джермера та Девісона:

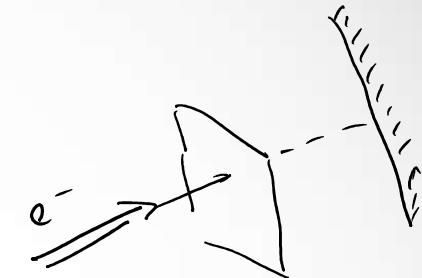
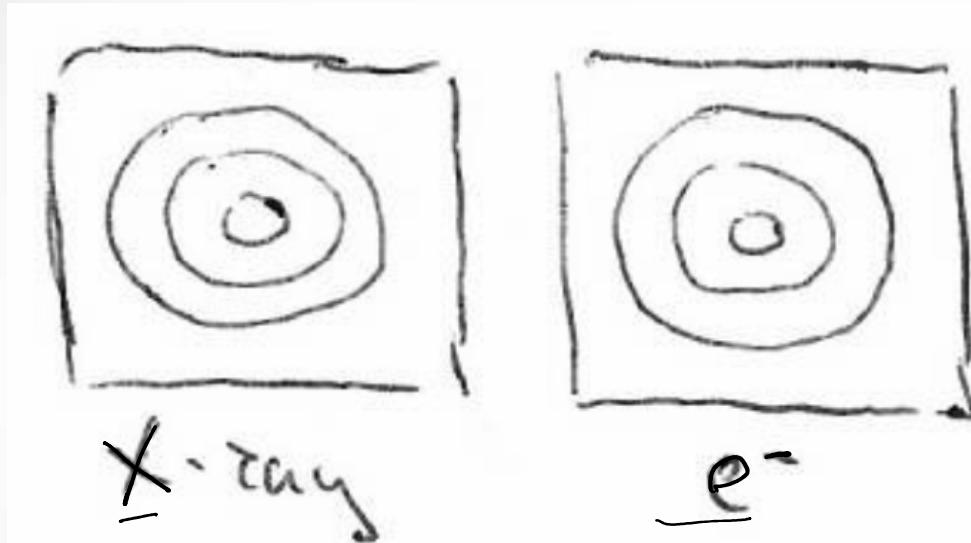
$$eU = \frac{mv^2}{2} = \frac{p^2}{2m} \quad p = \sqrt{2meU}$$

$$2d \sin \theta = n \cdot \frac{2\pi\hbar}{\sqrt{2me}} \cdot \frac{1}{\sqrt{U}}$$

$$\lambda = \frac{2\pi\hbar}{\sqrt{2meU}} \quad d = \frac{\hbar}{p}$$

Джорж Томсон, Петро Тартаковський:

Л.Біберман, Н. Сушкін, В.Фабрикант

хвильові властивості наявні у окремого електрона

1906

Электрон - частица

Джозеф Джон Томсон

1937

Слектрон - хвиле .

Джорж Паджет Томсон

Серіальні закономірності атомних спектрів

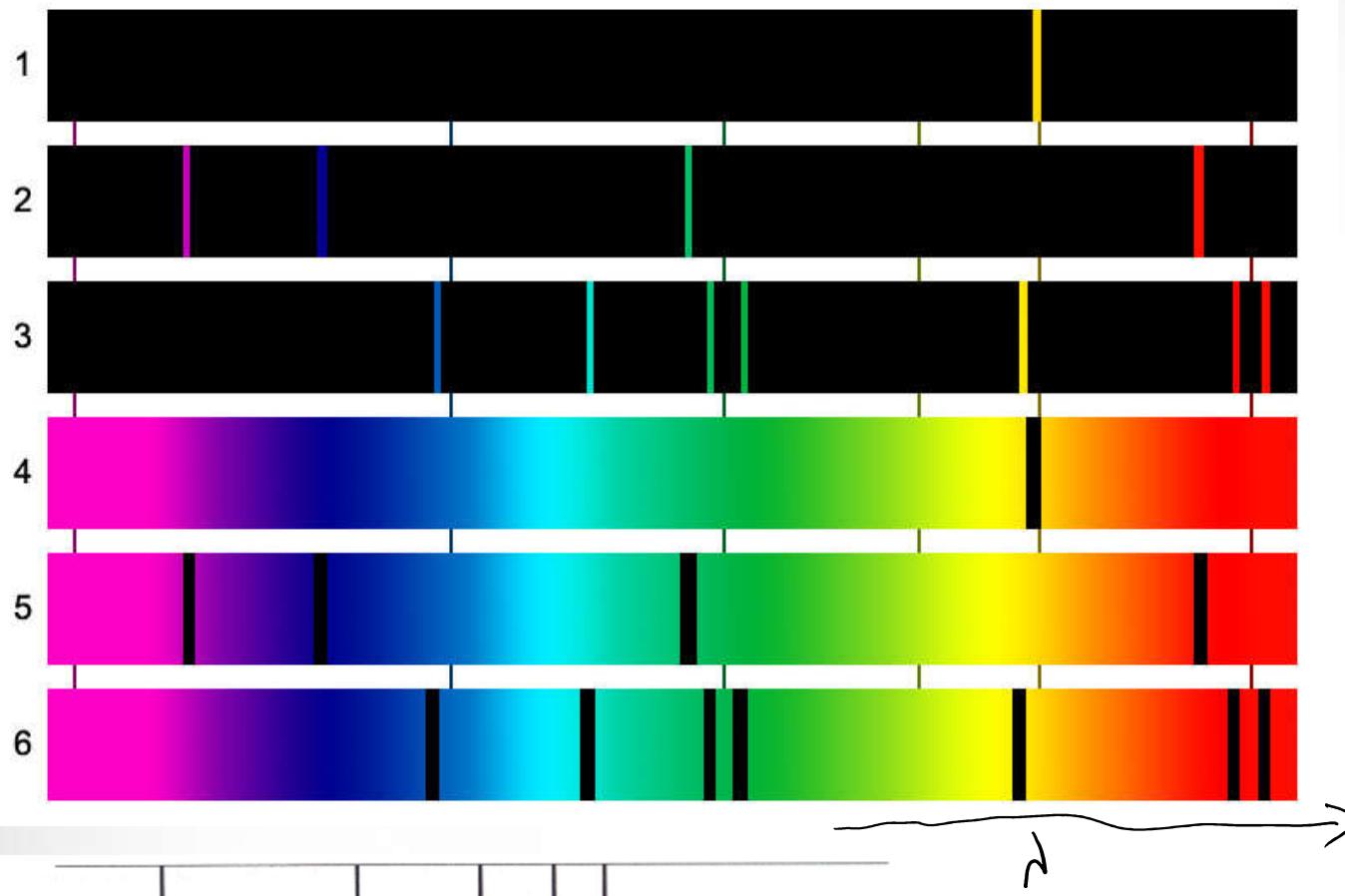
Йоганн Якоб
Бальмер

Йоганнес Роберт
Рідберг

Вальтер
Рітц

Na

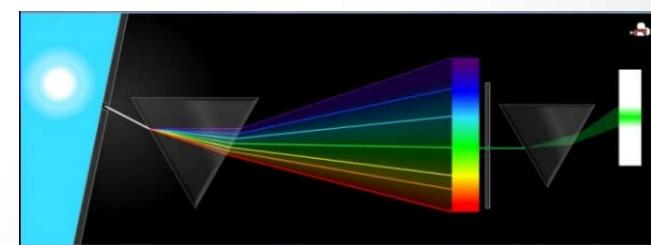
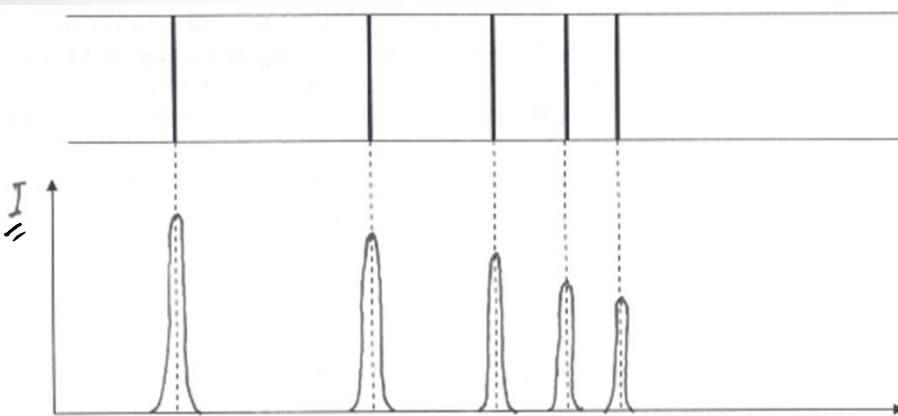
H

He

Na

H

He

водень

1885, Бальмер

$$\lambda = \lambda_0 \frac{n^2}{n^2 - 4} \quad \lambda_0 = const; \quad n = 3, 4, 5 \dots$$

серія Бальмера

$$\omega = R \left(\underbrace{\frac{1}{2^2}}_{\text{н}} - \frac{1}{n^2} \right)$$

$$R = 2,08 \cdot 10^{16} \text{ rad/c}$$

стала Рідберга

серія Лаймана

$$\omega = R \left(\underbrace{\frac{1}{1^2}}_{\text{н}} - \frac{1}{n^2} \right)$$

$$n = 2, 3, 4 \dots$$

серія Пащеня

$$\omega = R \left(\frac{1}{3^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

$$n = 4, 5, 6 \dots$$

серія Брекета

$$\omega = R \left(\frac{1}{4^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

$$n = 5, 6, 7 \dots$$

водень

узагальнена формула Бальмера

$$\omega = R \left(\frac{1}{m^2} - \frac{1}{n^2} \right) \quad n = (m+1), (m+2) \dots$$

$$T(n) = \underbrace{\frac{R}{n^2}}$$

терм *Бальмер*

комбінаційний принцип Рітца

$$\underline{\omega = T(m) - T(n)}$$

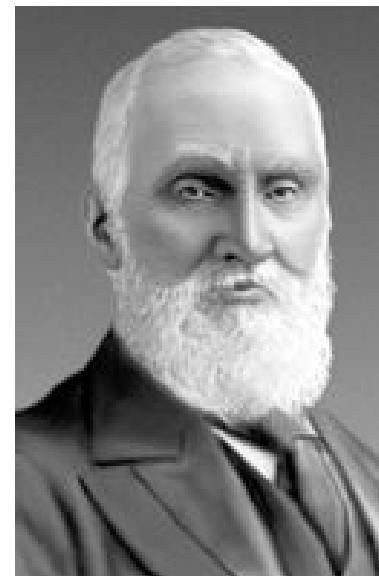

Досліди Резерфорда та ядерна модель атома

Ернест
Резерфорд

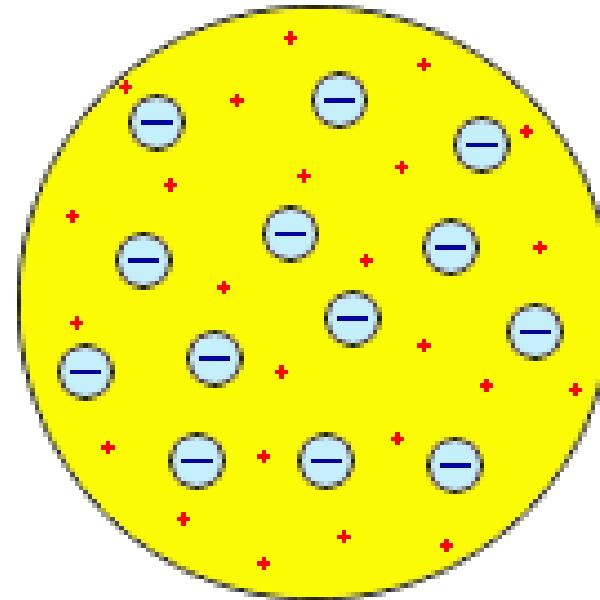

Вільям Томсон,
lord Кельвін

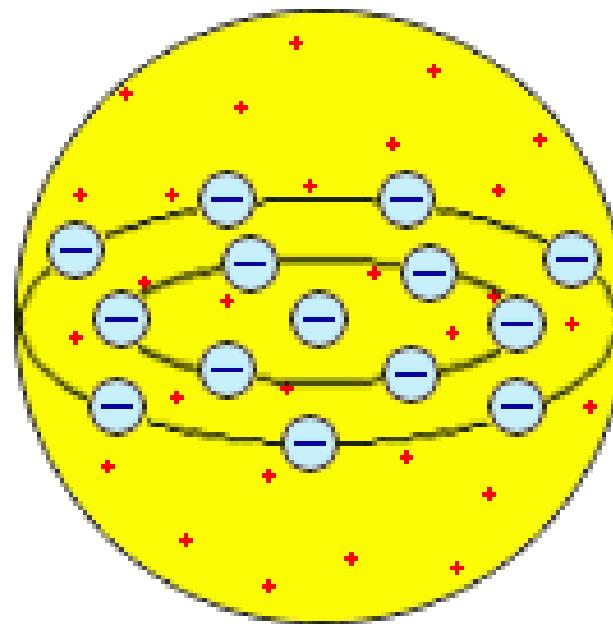

Джозеф
Джон Томсон

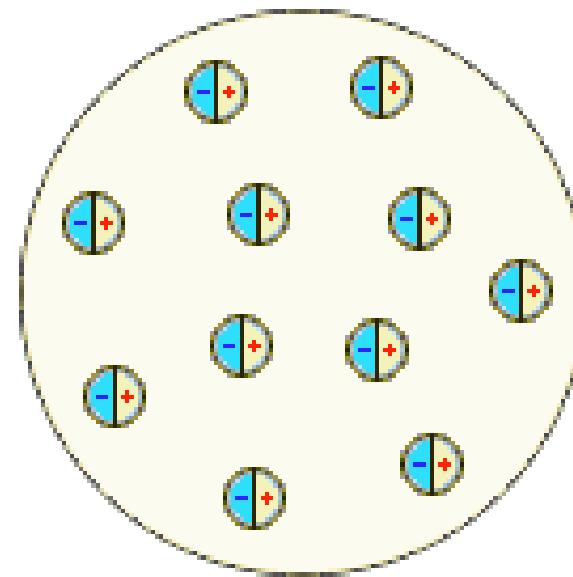
1902 р. У. Томсон (лорд Кельвін) висунув припущення, що атом є згустком позитивно зарядженої матерії, всередині якої рівномірно розподілені електрони (кекс з родзинками).

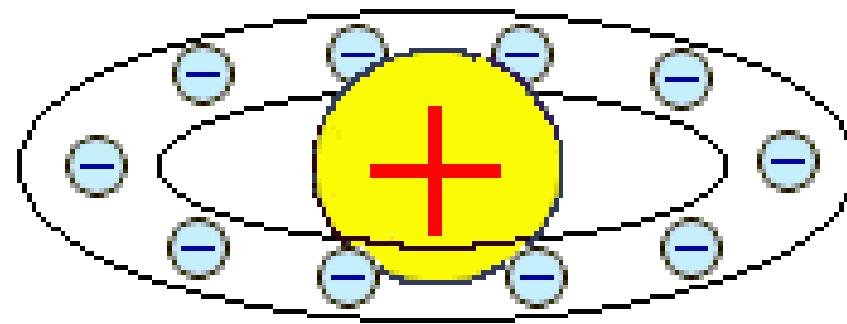
1903 р. Дж. Дж. Томсон детально розвиває цю модель. Він вважає, що електрони всередині позитивно зарядженої кулі містяться у одній площині та утворюють концентричні кільця.

1903 р. Філіп фон Ленард створив модель, у якій протилежні заряди у атомі не існують окремо

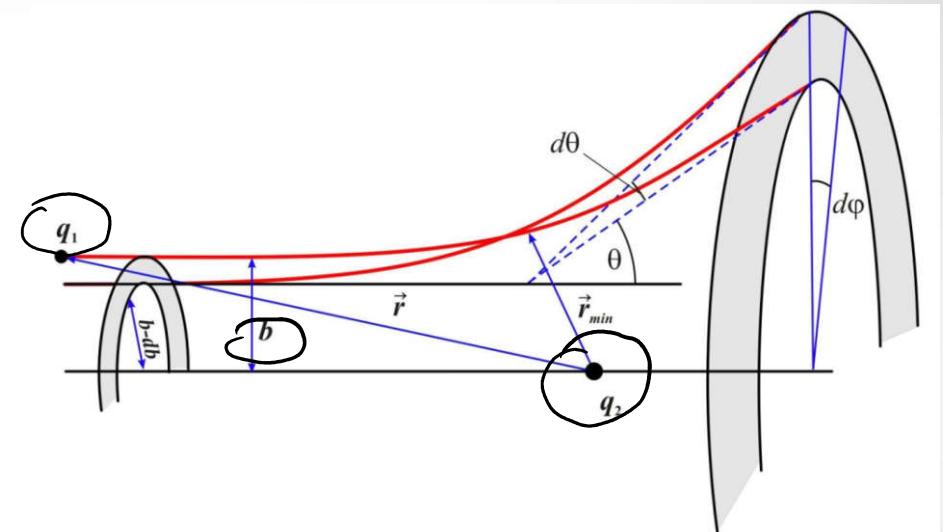
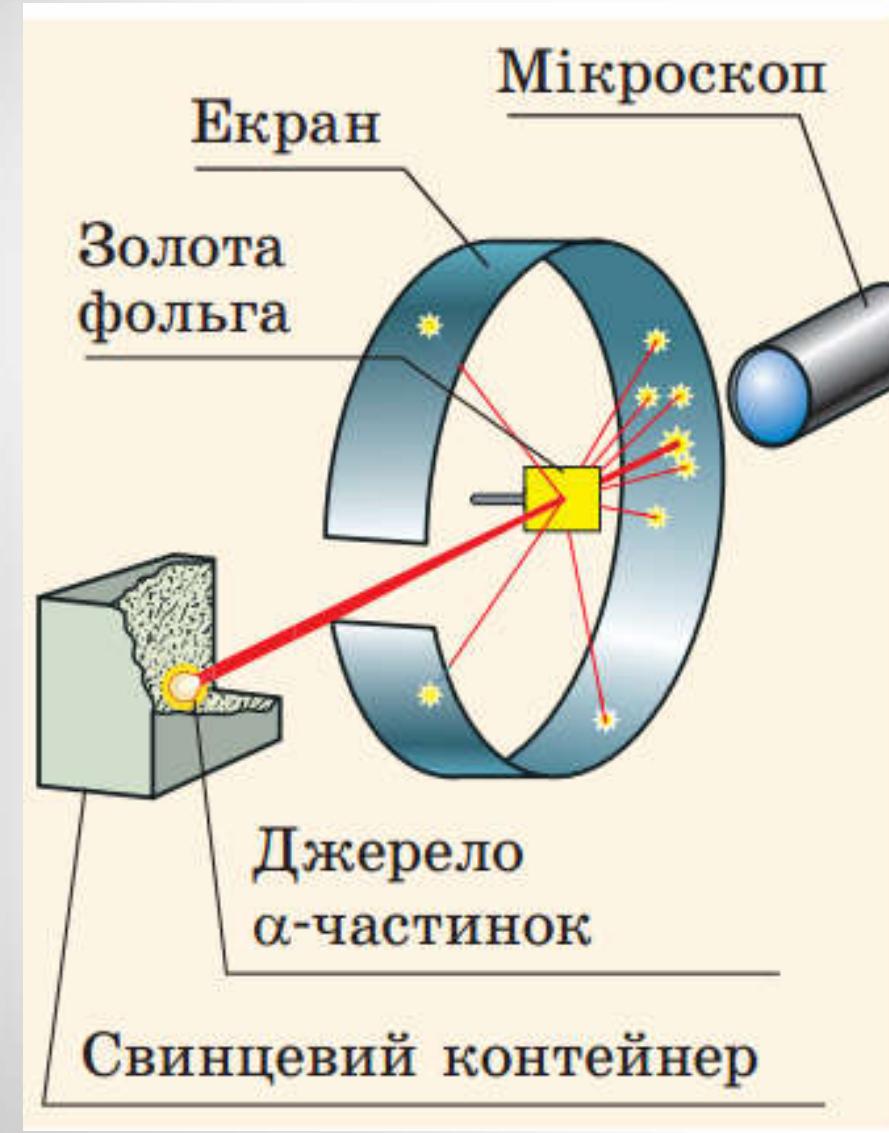

1904р. Хантаро Нагаока запропонував модель, в якій атом подібний до планети Сатурн

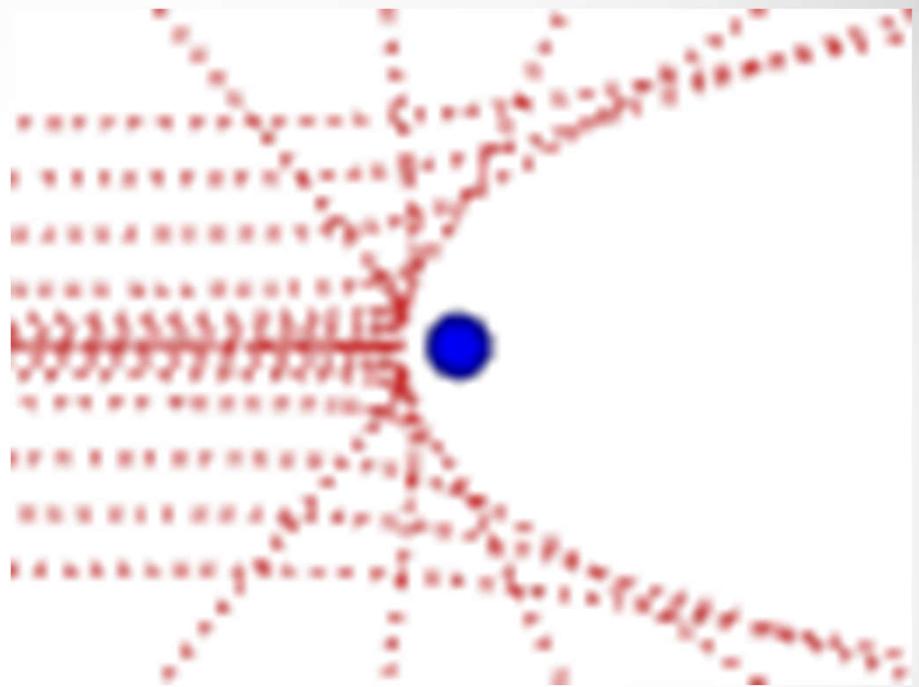
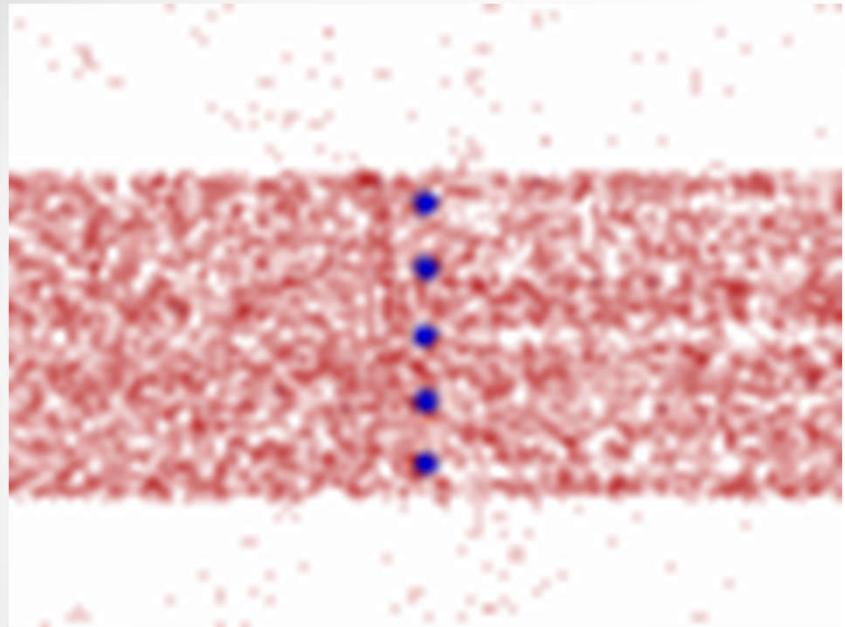
1912р

Дослід Резерфорда

$$I(\theta) = \frac{d\sigma}{d\Omega} = \left(\frac{Ze^2}{2E} \right)^2 \frac{1}{\sin^4 \theta/2}$$

$\gamma^2 c$

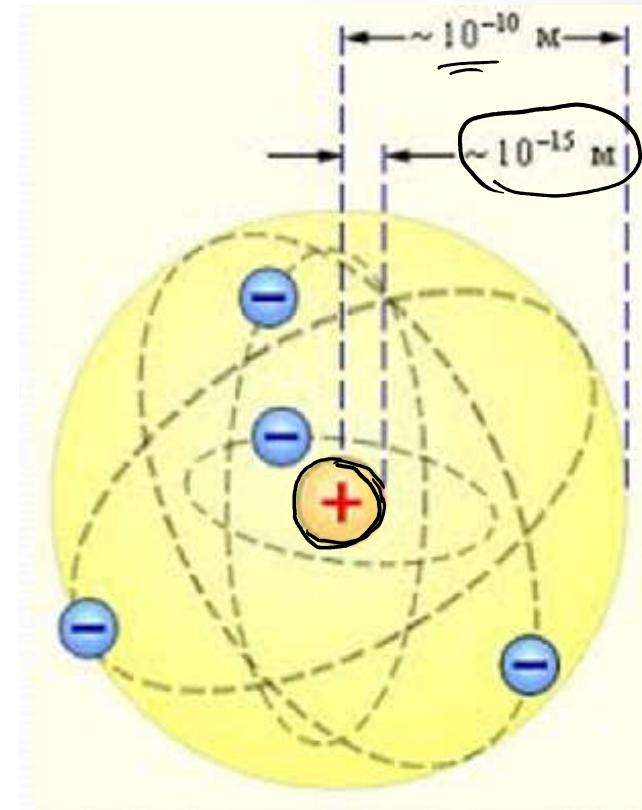
$r^2 c$

$$I(\theta) = \frac{d\sigma}{d\Omega} = \left(\frac{Ze^2}{2E} \right)^2 \frac{1}{\sin^4 \theta/2}$$

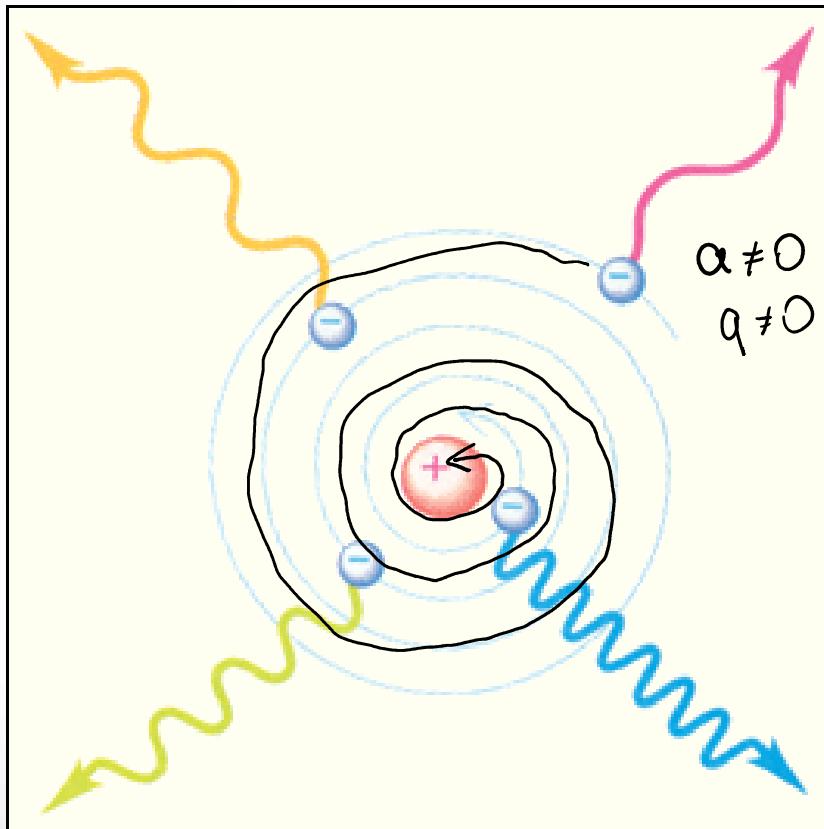

Ядерна модель атома

- Планетарна модель
 - Заряд ядра $q = Z \cdot q_e$
- (Z – порядковий номер хімічного елемента)
- Розміри 10^{-15} - 10^{-14} м

Нестабільність атома Резерфорда

↳ випромінені ε -м + вики

$$\tau \approx \underbrace{10^{-10}}_{\sim} c$$

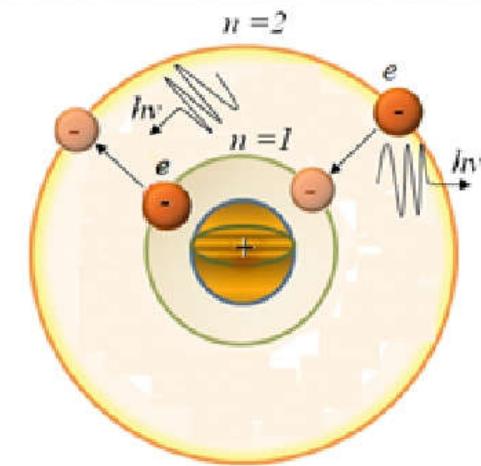

Постулати Бора. Борівська модель атома водню

Нільс Генрік
Давід Бор

1913

I постулат Бора

(Постулат стаціонарних станів): Існують стаціонарні стани атома в яких він не випромінює енергії. В стаціонарних станах атома, електрон, який рухається по коловій орбіті, повинен мати дискретне значення моменту імпульсу

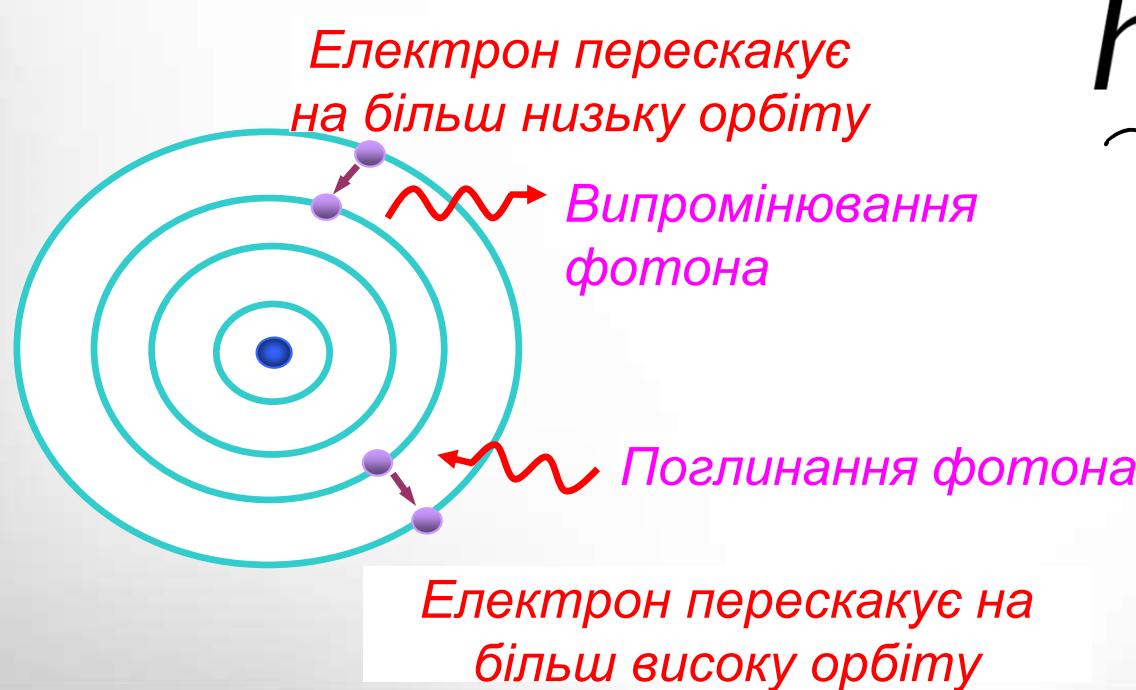
$$\vec{L} = [\vec{r}, \vec{\omega}]$$

$$L_n = m v r_n = n \hbar$$

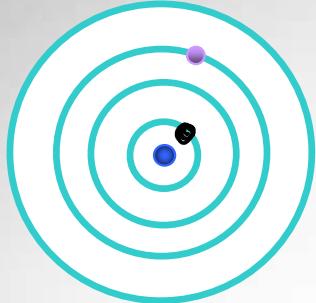
ІІ постулат Бора

(Постулат частот): При переході атома з одного стаціонарного стану в інший атом випромінює або поглинає квант енергії, частота якого визначається з умови

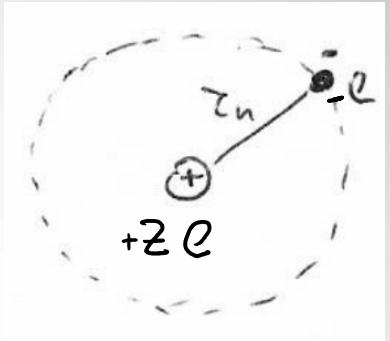
$$h\nu = E_n - E_m$$

$$\frac{mv^2}{r_n} = \frac{Ze^2 - \ell e \cdot \ell}{4\pi\epsilon_0 r_n^2}$$

$$r_n = \frac{Ze^2}{4\pi\epsilon_0 m v^2}$$

$$L_n = mv r_n = n\hbar$$

$$v = \frac{n\hbar}{mr_n}$$

$$Z = 1; \quad n = 1 \quad r_1 = r_B = 0,53 \cdot 10^{-10} \text{ m}$$

небна

$$E_n = \frac{mv^2}{2} - \frac{Ze^2}{4\pi\epsilon_0 r_n} = -\frac{Ze^2}{8\pi\epsilon_0 r_n}$$

радиус орбита

$n = 1, 2, 3, \dots$

$\min E \quad n = 1$

$$E_n = -\frac{Ze^2}{8\pi\epsilon_0} \cdot \frac{Ze^2 m}{4\pi\epsilon_0 \hbar^2} \cdot \frac{1}{n^2} = -\frac{Z^2 e^4 m}{32\pi^2 \epsilon_0^2 \hbar^2} \cdot \frac{1}{n^2}$$

$$E_n = -\frac{Z^2 e^4 m}{32\pi^2 \varepsilon_0^2 \hbar^2} \cdot \frac{1}{n^2}$$

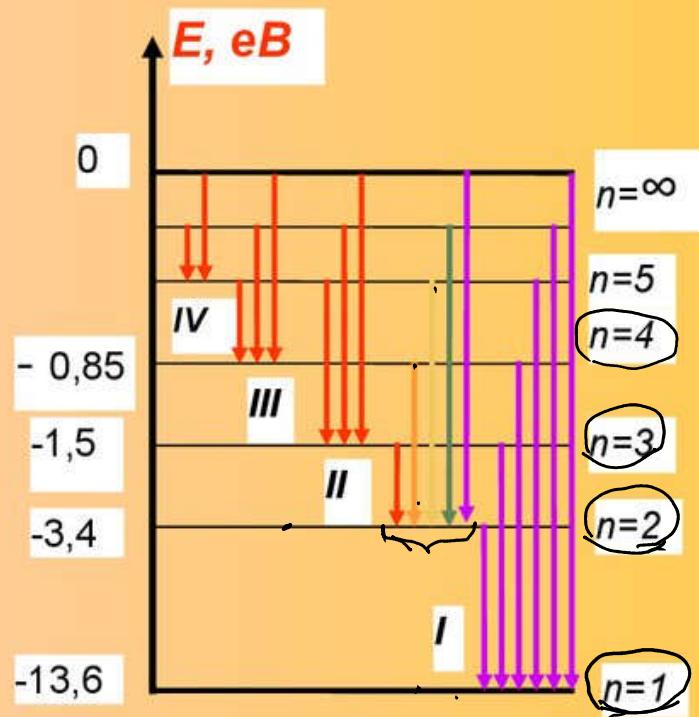
при переході з n-ої орбіти на m-my:

$$\omega = \frac{1}{\hbar} (E_n - E_m) = \frac{Z^2 e^4 m}{32\pi^2 \varepsilon_0^2 \hbar^3} \cdot \left(\frac{1}{m^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

$$R = \frac{Z^2 e^4 m}{32\pi^2 \varepsilon_0^2 \hbar^3} = \frac{1^2 (1.6 \cdot 10^{-19})^4 \cdot 9.11 \cdot 10^{-31}}{32 \cdot 3.14^2 \cdot (8.85 \cdot 10^{-12})^2 \cdot (1.05 \cdot 10^{-34})^3} \approx \overbrace{2.08 \cdot 10^{16}}^{\text{стала Річардсона.}} \text{ rad/c}$$

Енергетичний спектр атома водню

Спектр атому водню

I – серія Лаймана;
II – серія Бальмера;
III – серія Пащена;
IV – серія Брэкета;
V – серія Пфунда.

Орбітальний магнітний момент

$$\underline{p_{m,n}} = \underline{\mu_n} = \underline{I} \cdot \underline{S} = \underbrace{\left(\frac{e}{T_n} \right)}_{\text{квант. час.}} \cdot \underbrace{\pi r_n^2}_{\text{квант. площа}} = -e\pi r_n^2 \frac{\underline{v}}{2\pi r_n} \cdot \underline{\frac{m}{m}} = -\frac{e}{2m} \cdot \underbrace{mv r_n}_{\text{квант. кин.}}$$

$$\underline{\mu_n} = \underbrace{\left(\frac{e}{2m} \right)}_{\text{магнетон Бора}} \cdot \underbrace{L_n}_{\uparrow} = -\frac{e}{2m} \cdot n\hbar = \underbrace{\mu_B}_{\text{магнетон Бора}} \cdot \underline{n}$$

магнетон Бора

$$\mu_B = -\frac{e\hbar}{2m}$$

Недоліки:

- **непослідовність** клас. заломка квантовичне
- не змогла пояснити особливості для інших атомів
- не пояснила утворення хімічного зв'язку
- не пояснила як рухається електрон при переході між орбітами

